

MELODIES OF THE
LITURGY

OF THE

HOLY APOSTOLIC CHURCH

OF

ARMENIA

MELODIES OF THE
LITURGY

OF THE

HOLY APOSTOLIC CHURCH

OF

ARMENIA

ԵՐԳԱԶԱՅՆՈՒԹԻՒՆՔ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅՑ
ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ՍՈՒՐԲ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ
ՊԱՏԱՐԱԳԱՄԱՏՈՅՑ

ԶՈՐ ՕՐԻՆԱԿ ԵՐԳԻ ԸՍՏ ԿԱՐԳԻ ԻԺԱՄԱՆԱԿԻ

ՄԵԾԻ ՊԱՂՈՑ ԵՒ ՅԱՒՈՒՐՍ ՏՕՆԻՑ

ՄԱՍՆ Գ

ԵՐԿՐՈՐԻ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԱՐՁԱԿԵԱԼ

ԳՐԵԱԼ ԸՍՏ ԱՐԻԻ ԶԱՅՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
Յ'ԷՄԻ ԱԲԳԱՐԷ

MELODIES OF THE
HOLY APOSTOLIC CHURCH OF ARMENIA

THE LITURGY
AS SUNG IN ORDINARY, DURING
LENT, AND ON FESTIVALS

WRITTEN DOWN IN MODERN NOTATION

BY

AMY APCAR

PART III.

SECOND AND ENLARGED EDITION

1920

ՄԱՍՆ Գ.

Հոգեգալստեան կիւրակէ.

Սարափեղի 861, Այսօր երկնայինքն 866, Որ 'ի վերայ	870
Էջմիածինն 'ի Հօրէ	876
Յովսէփ ճշմարիտ	879

Վերափոխման կիւրակէ.

Օրհնութիւն խաղողոյ	883
Կարգ վասն Հոգեհանգստեան սաշտօն կատարելոյ	895

Ճաշու շարականք.

Թագաւորաց 918, Մարտիրոսաց 920, 923, Հայրապետաց 925, Առաքելոց	927
Խաչի Մեղեղի կամ Գանձ	931

Յաւելուած.

PART III.

PENTECOST SUNDAY.

Sarsapieli 861, Aisor ierknainkn 866, Wor i viera	870
Ächmiatsin'n i Horä	876
Hovsöp chüşmarith	879

SUNDAY OF THE ASSUMPTION.

Blessing of the Grapes	883
Service of Prayer for Departed Souls	895

CHASHU HYMNS.

For Kings 918, Martyrs 920, 923, Fathers 925, Apostles . 927 and 929	
Holy Cross Canticle or Kans	931

APPENDIX.

Choir Work	934
Exercises for the choir	942
Exhortations with accompaniment	980
Ritual and Instrumentation	1002

ՕՐԷՆՔ ԱՐԿԱՆԵԼՈՑ

ՍՊԱՍ ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ

ՄԱՍՆ Գ

ORDER OF MINISTRATION
IN THE CHURCH

PART III.

Եւ սկսանին Գպիրքն Սաղմոս ըստ խորհրդոյ աւուրն. և ընթերցցին զԳիրս
Մարգարէականն և զԱռաքելականն:

[Յետ ընթերցման Մարգարէական և Առաքելական թղթոցն, երգեն
Ալէլուիա և Սաղմոս ըստ ցուցանելոյ ընթերցուածոյն: էջ 478 և 484.]

*Then the Clerks begin the Psalm appointed for the day, and then are read
the Books of the Prophets and of the Apostles.*

[After the Lessons from the Books of the Prophets and of the Apostles,
they will sing the Alleluia and the Psalm as appointed, pp. 478 and 484.]

ՄԱՍՆ Գ

ՀՈԳԵԳԱԼՈՒՍՏ

PART III.

SUNDAY OF THE COMING OF THE SPIRIT.

HYMNS SUNG AT THE CONSECRATION.

Ի կիրակէի Հոգեգալստեան աւուր, զկնի՝ Արբէք ՚ի սմանէ ամենեքեան. այս է Արիւն իմ նորոյ ուխտի. որ յաղագս ձեր և բազմաց հեղանի ՚ի քաւութիւն և ՚ի թողութիւն մեղաց՝ին (տես էջ 578), Դպիրքն երգեսցեն զհետևեալ շարականն.

On the Sunday of the Coming of the SPIRIT, after the words, Drink of this, all of ye. THIS is MY BLOOD of the New Testament, which is shed for you and for many to the expiation and remission of sins (see p. 578), the Choristers shall sing the following hymn.

With a mighty rushing sound, like a terrific wind, didst Thou appear in the upper chamber, O SPIRIT, to the chosen twelve, who being baptised of Thee were purified like gold. Dispel from amongst us the mist of sin, and invest us with the light of Thy glory.

Thou didst come into the world with Thy Divine Power, to reprove it with authority, of sin, of righteousness, and of judgment. Thou didst open Thy spiritual treasure and give it as a free gift to the sons of men. Dispel from amongst us the mist of sin and invest us with the light of Thy glory.

LOVE from LOVE sent Thee Who art LOVE, and through Thee united His members to Himself. He established His Church and strengthened her with Thy seven pillars [of grace]. He appointed within her the order of the apostles to work as His stewards, Whom He also adorned with His seven-fold grace. Dispel from amongst us the mist of sin, and invest us with the light of Thy glory.

- I. Սար-սա - փե - լի . . . հող - մոյ նը - ման, ա -
 II. Ե - կիր յեր-կի - ր Աստ-ու-ածա - բար, դա -
 III. Սէրն 'ի սի - բո - յ գաէրդ ա - սա - քեաց, յին -

p. sostenuto espress.
softly, smoothly, with feeling

- I. Sar - sa - pie - li . . . huogh-muo nū - man, a -
 II. A - kir hier - ki - r Ast - wa - tsa - par, tha -
 III. Ser'n i si - ruo . . . zser'th a - ra - kiats, hin -

- I. - հե - դա - գոչ սաս - տիկ հընչ - մամբ, ե - բե - լե - ցա -
 II. - տիկ գաչ - խարհս իչ - խա - նա - բար, 'նդարդա - բու-թեա-
 III. - քըն գան - դամս իւր քեւ յօ - դեաց. զե - կե - զե - ցի . .

p

- I. - hie - gha - kuoch sas - thik hūnch-mamp, ie - rie - vie - tsa -
 II. - thiel zash - kharhs ish - kha - na - par, 'nthar - tha - ru - thia -
 III. - kūn zan - thams iur kiev ho - thiats, zie - kie - ghie - tsi . .

I. - ր 'ի վեր-նա - տանն, հո - գիդ դա - սուն եր -
 II. - ն և ընդ մե - դաց, և ընդ շա - րին դա -
 III. . . իւր զոր շի - նեաց. || || եօ - թր - ն սեամբ քո

I. - r i vier-na - than'n, huo - kit tha - sun ier -
 II. - n iev ünth mie - ghats, iev ünth cha - rin tha -
 III. . . iur zor shi - niats, || || io - thü - n siamp kuo

I. - կո - տա - սան. որք ա - ռ 'ի քէ - ն մը - կըր-տե - -
 II. - տաս-տա - նաց. բա - ցե - ր ըզ - դա - նձդ ան - հիւ - թա - -
 III. հաս-տա-տեաց. տըն-տե - ս 'ի նմա . . եղ զա - ռա - -

I. - kuo - tha - san, work a - r i kä - n mü - kūr - thie - -
 II. - thas - tha - nats, pa - tsie - r üz - ka - nst an - hiu - tha - -
 III. has - tha - thiats, thün - thie - s i nma . . ieth za - ra - -

I. - ցան, որ - պէս զո - ս - կի հրով մա - ք - րե - ցան. } մա -
 II. - կան. պար-գեւս ե - տուր որ - դուց մարդ-կան. }
 III. - բեալսն, եթ-նեակ շնոր - հօք քո զա - ր - դա - րեաց. }

I. - tsan, wor - päs zu - os - ki hruov mak - rie - tsan, }
 II. - kan, par - kiev s ie - - thur wor - thuots marth - kan, } ma -
 III. - kialsn, ioth - niak shnuor - hok kuo zar - tha - riats, }

* Omit A, B, in 3rd verse.

- - ք - բնն 'ի մէնջ ըզ - մէզ մի - -

- - k - ria i mänch üz - mäk mie - -

1st an 2nd Verses

- դաց, և ըզ - զի - ցո՛ ըզ - լոյս փա - ռա - - ց

- ghats, iev üz - kie - tsuo üz - luis pha - ra - - ts.

3rd Verse

և ըզ - զի - ցո՛ ըզ - լոյս փա - ռա - - - ց:

iev üz - kie - tsuo üz - luis pha - ra - - - ts.

Հան: Աղօթք հանդերձ ծնրադրութեամբ զՏէր աղաչեսցուք: [Let us kneel in prayer to the LORD.]

Priest. Aghothk hanthierts tsünrathruthiamp üz-Tär aghachiestsuk.

Դպ: Տէր ո - զոր - մենս:
Chor. Tär wo-ghor - mia.

[Or, according to the last note taken by the Priest.]

Քան: Աղօթք հանդերձ:
Priest. Let us kneel.

Դպ: Տէր ողորմեան:
Chor. Lord have mercy.

Քան: Աղօթք հանդերձ:
Priest. Let us kneel.

Դպ: Տէր ողորմեան:
Chor. Lord have mercy.

Սարկ: Եւ ևս խաղաղութեան:
Deacon. Let us beseech the LORD.

Քան: Օրհնութիւն և փառք Հօր:
Priest. Blessing and glory.

Աղօթք սրբոյն Յովհաննու Ոսկէբերանին զոր արարեալ է վասն Հոգւոյ Գալստեան.
Prayer of S. John Chrysostom on the Coming of the Spirit.

Ամենակալ անարատդ Աստուած անսկիզբն Հայր անտանելի. և այլն:

Յորժամ հասանեն 'ի հետեւալ տունն Դպիրքն երթիցեն յԱտեան:

When the following verses are read, the Choristers must return to their places in the "athian."

Փրկեա զմեզ 'ի բռնութենէ թշնամւոյն. և ամրացո զմեզ 'ի չարահնար հաղբից բանսարկուին: Հրեշտակի խաղաղութեան յանձն արա՛ զմեզ. որ յառաջ քան զհայցելն զպէտս մեր կատարես: Արժանացո՛ զմեզ նախ քան զվախճանն մեր դառնալ առ քեզ խոտտովանութեամբ և ապաշխարութեամբ: Եւ տաճարացո՛ զամենեսին յընդունելութիւն Հոգւոյդ սրբոյ. ընդ սրբոց առաքելոցն. և ընդ նոսին գրեա՛ զանուանս մեր 'ի դպրութեան կենաց. Ճողովեա՛ զմեզ զամենեսին յարքայութեան քում 'ի վերինդ Սիոն յերկնային և 'ի բարձրադոյն վերնատանդ:

Զի քոյ է ողորմութիւն և քեզ փառս վերառաքեսցուք ընդ Որդւոյ քո միածնի և ամենասրբոյ Հոգւոյդ այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից: Ամէն:

Եւ Դպիրքն այժմ երգեսցեն Ամէն: Հայր երկնաւոր: էջ 579.

And the Choristers now sing Amen. Hair Ierknavor. p. 579.

Ապա Յամենայնի: Օրհնեա՛ Տէր: Խաղաղութիւն ամենեցուն. Եւ ընդ Հոգւոյդ քում. և յետ Աստուծոյ երկիրապագեսցուք Դպիրքն երգեսցեն Այսօր երկնայինքն:

After this, Hañmienaini, Orhnia Tär, Khaghaghuthiun amienietsun, Iev ünth huokuit khum. And after Asthutsuo ierkirpakiestsuk, the Choir will sing Aisør ierknainkn.

ԱՅՍՕՐ ԵՐԿՆԱՅԻՆՔՆ

AISOR IERKNAINKN.

This day the celestials were gladdened at the regeneration of the terrestrials, for the SPIRIT, the Renewer of creatures, descended on the holy upper chamber and regenerated the community of the apostles.

This day our earthborn nature delights in the reconciliation of the FATHER, for He Who withdrew His SPIRIT from man, of whom it is said, he also is flesh, is again and again bestowing the same on us.

This day the children joyfully celebrate the Coming of the HOLY SPIRIT, Who adorned them with shining garments of light, and sing with the seraphim the trisagion.

♩ = 88-84.

Այսօր երկնայինքն ու-րա-խա-ցան ընդ երկ - րա - ւորացս

Aisor hierkna-inkn u - ra-kha-tsan ünth ierk - ra - worats

նո-րոզ - ման. քանզի նո-րո - զողն է - ից հո-գին

nu-ruok - man, kan-zi nuo-ruo - kuogh ä - its huo-kin

Էջ 'ի սուրբ վերնատունն. ո-րով նո-րո զե-ցա-ն

ach i surp vierna-thun'n, wo-ruov nuo-ruo kie - tsa - n

դասքա - սա - քե-լո - ցն: II. Այ-սօր հո-ղանիւթեայ բնու-

thask a - ra - kie-luo - ts. II. Ai-sor huo-ghaniuthia pnü -

-թիւնս ցն - ծա - յ ընդ Հօր հաշտու-թեան. քանզի որ ե -

-thiuns tsün - tsa - ünth Hor hash-thu - thian, kan zi wor ie -

-բարձ գհո-գին 'ի մարդ կա - նէ . . . մարմին ե - դե - լոց,

-parts zhuokin i marth kan - ä . . . marmin ie-ghie - luots,

դարձեալ վե-րսս-տի-ն ըզ-նոյն սար - զե-ւէ . . .

*poco rit
a little slower*

thartsial vie-rūs - thi - n ūz-nuin par - kie-vä . . .

III. Այ-սոր մանկունք ե - կե-ղեց-ւոյ սօ-նին ցն-ծու -

III. Ai - sor mankunk ie - - kie-ghietsuo thonien tsūn-zu -

- թհա-մբ զգալուստ Սուրբ Հո-գոյն. ո-րով զար-դա-րեցան

- thia-mp zka-lusth Surp Huo-kuin woruov zar-tha-rietsan

ի զգեսարս լու-սա-փա-յլս և զե - լապալ-ծառս. հր -

i zkiesthūs lu - sa - p'hai - ls iev kie - ,ra - pai - tsars, ier -

- գին ընդ սրով-բէ - սն զերեք-սրբ-բե - - նի - - ն :

- kien ünth srov-pä - sn zieriek-sür-pie - - ni - - n.

Քահ: Աղօթք հանդերձ: Դպ: Տէր ողորմի՛ս: երեցս կրկենս:
 Եւ ևս խաղաղութեան: Օրհնութիւն և փառք:
 Priest. Let us kneel in prayer. Chor. Lord, have mercy. (thrice)
 Let us beseech. Blessing and glory.

Աղօթք: Prayer.

Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս զքո խաղաղութիւնդ որ շնորհեցեր
 սրբոց քոց առաքելոցն իջմամբ 'ի նոսա:

[Յորժամ հասանեն 'ի հետեակ տունն Գպիրքն երթիցեն յԱտեան:
 When the following verses are read, the Choristers must return to their
 places in the "athian."]

Եւ օրէնագէտ արասցէ աստուածային պատուիրանացն զոր խօսե-
 ցան մարգարէքն և առաքելքն և վարդապետքն 'ի ձեռն Հոգւոյդ Արքոյ
 զիսուսացէ մեզ. և զօրացուցէ առնել զամենայն: Աղաչեմք զքեզ. պա-
 զասիմք առ քեզ. զի հայեսցիս հաշտութեամբ 'ի ժողովուրդս քո. և 'ի
 զինս սրբոյ Արեան քոյ: Մի փասն բազում մեղաց իմոց արգելցես
 զհայցուածս սոցա: Զի քո են փրկեալք և առ քեզ զձեռս համբառնան.
 և խնդրեն զհաշտութիւն: Արդ ընկալ զծնրադրութեամբ մաղթանս սո-
 ցա որպէս զնոր լուսաւորելոցն. և զհամբարձումն ձեռաց սոցա որպէս
 զպատարագ երեկոյիս. և զաղօթս սոցա որպէս զխունկ անուշ առաջի
 բարերար թագաւորութեանդ. և ընդ հովանեալ թիւոց քոց ծածկեն զմեզ
 պահելով յերևելի և յաներևոյթ թշնամեաց: Որպէս զի անարատ
 քրիստոնէութեամբ կեցեալք յայսմ աշխարհիս արժանի լիցուք երկ-
 նային կենացդ ընդ ամենայն սուրբս քո. ընդ մեզ ունելով զբարւոք
 աւանդն զխոստովանութիւնն որ 'ի Հայր և 'ի յՈրդի և 'ի Սուրբ Հոգին.
 այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից: Ամէն:

[Եւ Գպիրքն երգեսցեն Առաջի քո Տէր: էջ 585.]
 [And the Choristers will sing Arachi kuo Tär. p. 585.]

Քահ: Որպէս զի եղիցի և 'ի թողութիւն մեղաց: (էջ 588.)
 Priest. So that to us all expiation and remission of sins. (p. 588.)
 Դպիրք: Որ ի վերայ: Choristers. Wor i viera. (as follows)

ՈՐ Ի ՎԵՐԱՅ.

WOR I VIERA.

Thou Who didst rest with Thy seven-rayed grace upon the rod that came forth from the stem of Jesse, SPIRIT of GOD and counsel, SPIRIT of weakness and might, SPIRIT of wisdom and knowledge, SPIRIT of the fear, and of worship of GOD, do Thou, we pray Thee, even upon us bestow Thy gifts.

What Thou by the mouth of Isaiah hadst foretold, the Anointed of Thee fulfilled in the flesh, saying, The SPIRIT of the LORD is upon me, Himself humbly reading during His saving dispensation the words of the prophet written concerning Him. Do Thou, we pray Thee, even upon us bestow Thy gifts.

Thou didst reveal the Coming of the WORD into the world from the FATHER, and from Thee through the prophet, who spoke to mankind as from Him Who was made MAN, saying, The LORD GOD and His SPIRIT hath sent me. Do Thou, we pray Thee, even upon us bestow Thy gifts.

♩ = 88. ՈՐ Ի ՎԵՐԱՅ ԲՐԴՅԵԱԿ ԳԱ - ԼԱ - ԳԱՆԻՆ ՅԵԱ - ՍԵՈՅ ՀԱՆԳԻԱՐ

Wor i vier-a pūghkhal ka - va - za - nin Hie - sia han - kiar

ԻՅԹՆ - Ա - Ր - ՓԻԿԱՆ ՀՆՈՐ - ՀՕՔ, ՀՈ - ՂԻ Ա - Ս - ԹՈՒ -

ioth - a - r - pia - n shnor - hok, Huo - ki A - s - thu -

- ծոյ և խոր - հըր - դոյ. Հո-զի հե-զու-թեան և

-tsuo iev kuor - hür - thuo, Huo-ki hie-zu - thian iev

զօ-րու-թեան, Հո-զի ի - մաստու-թեան և զիտու-թեան, Հո-

zo - ru-thian, Huo-ki i - mas-thu-thian iev ki - thuthian, Huo-

-զի եր - կիւ - զի, . . . Աստուած սպշ - տու - թեան.

-ki ier - kiu - ghi . . . Ast-wats pash - thu - thian,

ա - դա - չի - - - մք շնոր-հիւս և մեզ ո -

a - gha - chie - - - mk shnor-hia iev miez wo -

- զոր-մու - թեա - մբ 'ի . . . քոց սար - զե - ւացոյ :

- ghor-mu - thia - mp i . . . kuots pa-r - kie - vatst.

II. Որ զգուշա-կեալն քո Ե - սս-յեաւ ե - լից օ - ծեա - լն

II. Wor zkusha-kialn kuo ie-sa - iav ie-lits o - tsi - aln

'ի . . . քէն մար-մնով . ա - սէ . . . Հո - զի Տեառն 'ի

i . . . kãn mar-mnov, as - ä . . . Huo - ki Thia'rn i

վե - րա - յ իմ . զոր 'ի տնօ - րէ - նու - թեանըն խո-նար -

vie - ra . . . im, zor i thno - rä - nu - thianũn kuo - nar -

- հոթեամբ ընթերցեալ որ վասն իւ - ր զբան մարգա -

- huthiamp ünthier-tzial wor vash iu - r zpan mar-ka -

- րէ - - ին. ա-ղա - չե - - - մք շնոր-

- rä - - in, a-gha - chie - - - -mk shnor-

- հնաւ մեզ ո-ղորմու - թեա - մք ՚ի . . . քոց

- hia iev miez wo-ghor-mu - thia - mp i . . . kuots

պար - զե - ւացդ: III. Որ գառա-քումն առ ՚ի չօ - րէ

par - kie - vatst. III. Wor za-ra-kum'n ar i Ho - rä

և ՚ի Հոգւոյ թաւանջարհ

poco rit.

iev i Huo-ku - it Pa - ni-n ha-sh - khar

մարգարէի ջն ծաւնցիւր գոր

ma-r - ka - rä - iu - kün tsa - nu - tsier zor

ի դիմաց մարգարեի ջն բարբառէր առ մարդկու-

i thi-mats mar-tha - tsie - luin par-par-är ar marth ku-

- թիւս. Տէր Տէր առաքեաց զի - ս և Հոգի նո - րա

*poco rit.
a little slower*

- thiuns, Tär Tär a - ra - kiats zi - s iev Huoki nuo - ra

ա - դա - չե - - - - մք շնորհեան և մեզ ո -

a tempo in time *piu p softer*

a - gha - chi - - - - mk shnor-hia iev miez wo -

- դորմու - թեա - մք ի . . քոց պա - ր - գե - - - ւացդ :

p soft *poco rit. a little slower*

- ghormu - thia - mp i . . kuots pa - r - kie - - - vatst.

Քահ: Աղօթք հանդերձ:

Priest. Let us kneel.

Դպ: Տէր ողորմեան: (Երիցս կրկնեա:)

Chor. Lord have mercy. (Thrice repeated)

Սարկ: Եւ և խաղաղութեան:

Deacon. Let us beseech.

Օրհնութիւն և փառք:

Priest. Blessing and glory.

Դարձեալ սաի Աղօթս:

And again a prayer.

Որ եարդ Տէր զօրութեանց և Աստուած ճշմարիտ

[Յորժամ հասանեն 'ի հետևեալ տունն Դպիրքն երթիցեն յԱտեան:]
 When the following verses are read, the Choristers must return to their
 places in the "athian."

Առաջի անկեալ աղաչեմք զքեզ մարդասէր Սուրբ Հոգի: Ձի և զհոգւոց մերոց գնացս 'ի մարմնական կենցաղս պահեսցես աներկիւղ անցանիլ: փրկիլ յօղային և 'ի պիղծ աշտոցն. առաջնորդելով յերկիր ուղիղ 'ի կեանս երանաւէտս: Ուր Հոգիք արդարոցն. ուրախութեամբ օրհնեն զքեզ. և 'ի միւսանգամ նորոգմանն 'ի գալստեան Փրկչիդ զարթուցանել զամենեսին 'ի ձայն փողոյ. յորժամ ստանաս յարութեամբ զամենայն մարդիկ. և նորոգես իւրաքանչիւր հոգւով: 'ի սպառնալեաց զհենոյն. և աններելի տանջանացն զերծուցես. և խառնեսցես 'ի բանակս սրբոց քոց. ընդ սիրելիս անուանդ քո. լինիլ ժառանգաւոր երկնից արքայութեանդ. Եւ մեք բանաւոր հօտս քո՝ և հաւատացեալքս 'ի քեզ օրհնեսցուք և փառաւորեսցուք զամենասուրբ զԵրրորդութիւնդ. այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից: Ամէն:

Եւ Դպիրքն երգեսցեն Հոգի Աստուծոյ. էջ 589: Եւ այլն ըստ կարգին:

And the Choristers now sing Huoki Asthutsuo, p. 589. And the service continues as usual.

Էջ ՄԻԱԾԻՆՆ 'Ի ՀՕՐԷ.

ÄCH MIATSINN I HORÄ.

Յորժամ ընթեռնուն կոնդակ կաթողիկոսական՝ զկնի "Եւ տուր մեզ համարձակաձայն" ին, էջ 617, Դպիրքն երգեն զհետեւալ շարականն.

When there is a Bull from the Catholicos to be read, after the Priest says "And give us power to open our mouths" p. 617, the Choristers sing the following hymn.

THE ONLY BEGOTTEN descended from the FATHER and the Light of glory with him, [at which] the infernal regions resounded.

Seeing the Light our patriarch Gregory related [the vision] with rejoicing to the believing king (Tiridates).

Come, let us erect the holy tabernacle of light, because in this dawned the Light for us in the land of Armenia.

$\text{♩} = 72-69.$ ♩ - - ♪ Մի - ա - ծի - նն ՚ի Հօ - րէ, . .

mf espress.

Ä - - ch Mi - a - tsi - n'n i Ho - rä . .

և լու - յս փառաց ընդ նր - մա, ձայ - նք հըն - շե - ցի - ն

piu p softer *mf*

iev lui - s pharats ünth nü - ma tsai - nk hünchie - tsi - n

սան - դա - - բամետք անդըն - դոց: II. Տե - սեա - լ

piu p softer

san - tha - - ramietsk anthün - thuots. II. Thie - sia - լ

ըզ - լոյս մե - ծ հայ - բա - - պետին Գրիգոր - ըի, պատ -

piu p softer

üz - luis miets hai - ra - pie - thin Gri - co - ri path -

- մէ - ր ցըն-ծու-թեամբ Հա-ւա - - տացեալ

p
piu p
softer

- mä - r tsün-zu - thiamp ha-va - - - thatsial

ար-բա - յին: III. Ե - կա-յ - ք շի - նիս - ցու-ք

mf

ar-ka - in. III. Ie - kai - k shi-nies - tsu-k

սուրբ Ը - ր - խո-րա-նըն լու - սոյ քանզի ի սմա ծագեաց

p
softer
poco cresc.
a little louder

surp ũ - z - khuora-nün lu - suo kanzi i sma tsakiats

միզ լու - յս ի Հա-յաստան ա - շ-խա - ր-հի

poco marc.
poco rit.

miez lui - s i Hai - asthan a - sh-kha - r-hi

ՅՈՎՍԷՓ ՃՇՄԱՐԻԾ.

HUOVSÄP CHÜSHMARITH.

Յորժամ ընթեւոնուն կոնդակ Եպիսկոպոսական՝ զկնի «Եւ տուր մեզ
համարձակաձայն» ին, էջ 617, Գպիրքն երգեն զհետեւալ շարականն.

When there is an episcopal letter, or intimation, to be read, after the Priest says "And give us power to open our mouths," p. 617, the Choristers will sing the following hymn.

Joseph, the true and righteous, sought from Pilate the Giver of gifts to all, bestowed on us as an undespoilable Treasure. Shrouded in new linen, the DIVINE BODY of ONE Who wears light as a garment, He Who, clothed us in undespoilable garments, was laid in a new-hewn grave and sealed with a ring, He Who gave life to the first man, and loosened man's bondage of death.

$\text{♩} = 80.$

Յով - սէ - - փ ճ - մա - րիտ էւ ար -

Huov - sä - - p chüsh - ma - rith iev ar -

- դար հայ - ցէր 'ի Պի - - դա - տո - սէ դհա - սա - րա -

- thar hai - tsär i Pi - - gha - tuo - sä zha - sa - ra -

- կա - ց ըզ - պար - զե - ւա - տուն. որ տը - ւաւ մե -

- ka - ts üz - par - kie - va - thun wor thü - vav mie -

- զ գա - - - նա ան - կո - ղոս - տե - լի

- z ka - - - nz an - kuo - ghüp - thie - li

II. Պա - տեա - - - լ սուրբ կը - տա - ւովք զմար - մի - նըն

II. Pa - thia - - - l surp kü - tha - vuovk zmar - mi - nün

Տէ - - րու - նա - կան զար - կողն ըզ - լոյս որ -

Tä - r - ru - na - kan zar - kuoghñüz - luis wor -

- պէս զօ - թոց որ ըզ - գե - ցոյց ըզ - մե - գ ը - գ -

- päs zo - thots wor ùz - kie - tsuits ùz - mie - z ù - z -

- գե - - ստ ա՛ն - կո - ղուպ - տե - լի

- kie - - sth an - kuo - ghuopthie - li

Ե - գա - - ՚ի նո - րա - փոր ի զի - մի և

Ie - tha - - v i nuo - ra - phur i vi - mi iev

մա-տա-նեաւ կըն - քի - ցաւ. որ ըզ - նախաստեղ-ծըն

ma-tha - niav khūn - kie - tsav, wor ūz - na-khas-thieghtsūn

կեն-դա - նա - ցոյց. և զմարդ-կան կա - պա - - նըս

kien-tha na - tsuits, iev zmarth-kan ka - pa - - nūs

մա - հու . . . ե - - լո - - - յծ:

ma - hu . . . ie - - lu - - - - its.

Եւ զկնի կոնդակին, Գպիրքն հրգեսցեն Հայր մեր, էջ 618. և այլն ըստ կարգին:

After the Letter has been read, the Choristers sing "OUR FATHER," and the service proceeds as usual (p. 618).

ՎԵՐԱՓՈՒՄԱՆ ՄԻ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԽԱՂԱՂՈՅ

ON THE SUNDAY OF THE ASSUMPTION OF THE
HOLY BIRTHGIVER OF GOD.

THE BLESSING OF THE GRAPES.

Զկնի "եւ տուր մեզ համարձակածայն բարբառով," էջ 618.

After "And give us power to open our mouths," p. 618.

Priest. Glory to Thy Holy Cross. *Acol.* Alleluia. *Priest.* To Thy Holy Resurrection. *Acol.* Alleluia. *Priest.* To Thy Holy Coming. *Acol.* Alleluia. The Light of Thy Countenance hath shined upon us, and hath given joy to our hearts.

Thou didst fill them with the fruits of corn, wine and oil. (*Thrice repeated.*)

* [*Priest.* Glory and worship to the Father, Son, and Holy Spirit. *Acol.* Now and always, to all eternity. Amen.] *Acol.* With the life-giving Cross which became our salvation, do we all praise Thee.

With that which from the FATHER of Light shone upon the earth, and is the staff of power to the faithful, do we all praise Thee.

With that which with great effulgence and marvellous glory appeared as a help against the enemy, do we all praise Thee.

Glory to the FATHER and to the SON and to the HOLY SPIRIT. Now and always, unto all eternity. Amen.

Immaculate Lady, Mother of the LORD and Virgin, Mary, from thy throne above the cherubim look down upon earth, intercede with the LORD for our salvation.

Ա.Կ:

MODE 2.

♩ = 76.

Քանի: Փա - ոք սու - ըք խա - - - չի - ք

Priest. P'ha - rk su - rp kha - - - - - chi - t

* Usually omitted on this occasion.

♩ = 88.

Սարկ: Ա - - լէ - - լու - - իս: Քահ: Սու - - ըբ զա - - ըու-

Acol. A - l - le - - lu - - ia. Priest. Su - rp ha - ru -

- - - թեանըդ: Սարկ: Ա - - լէ - - լու - - իս:

- - - thian'th. Acol. A - l - le - - lu - - ia.

Քահ: Սու - - ըբ զա - - լէ - - - - - - - սեանըդ:

Priest. Su - rp ka - - lu - - - - - s - thian'th.

♩ = 108.

Սարկ: Ա - - լէ - - լու - - իս: Նշա-նե-ցա - - ւ առեիկ

Acol. A - l - le - - lu - - ia. Nūsha-nie-tsa - v armiez

լոյս ե - - րե-սա - ց քոց և ե-տուր ու - րա-խու - -

luis ie - - rie-sa - ts kuotsiev ie-thur u - ra - khu - -

- թիւն սր-տի - - - ց մե - - րոց ի պլատ-դու -

thiun sūr-ti - - - ts mie - - ruots i pūth-ghu -

- - - յ ցո-րե-նոյ զի-նոյ և ձի-թոյ իւ - -

- - - - tsu-rie-nuo ki - nuoiev tsi-thup iu - -

- րեանց լը-ցու-ցիր ը - ր նո - - սա: (Երեցս կրկնեա:)

- rians lū - tsu - tsier ū - z nuo - - sa. (Thrice.)

The whole of the foregoing, from P'hark'surp khachith, is sung three times.

Թափ: Փա - - - - ս և եր-կր- պա-գու - թիւն, Հօր

Priest. P'ha - - - - rk iev ier-kür - pa - ku - thiun Hor

և Ո - ր դւոյ և Սր - քս - յ Հո - ր դւոյն:

iev Wo - r - thuo iev Sür - puo . . Huo - - kuin.

Սարկ: Այ - - - - ժմ և միշտ և յա - ի - -

Acol. Ai - - - - - jm iev misht iev ha - vi - -

- տեանս յա - ի - տե - նի - ց. ա - - - մէն:

- thians ha - vi - thie - ni - ts, A - - - men.

This is not always sung

ԲԿ:

MODE 4.

♩ = 84. I. Խա-չըն կե - նա - րար որ ե - ղեւ ւ* -

I. Kha-chūn kie - - na - - rar wor ie - ghiev ũ -

- մեղ փը-ը - կու - թիւն. սո - վաւ ա - - -

miez phū-r - ku - - thiun, suo vav a - - -

- մե-նե-քեան լղ - քե-ղ քա - րե - քա - նե-մք:

- mie-nie-kian ũz - kie-z pa - rie - pa - niemk.

II. Որ ՚ի Հօ-րէ.. լու - սոյ լոյս ճա - ւա-զայ - թեալ

II. Wor i Ho- rä.. lu - suo luis cha - ra - kai - thial

* Sing լ, ũ, as printed, not լղ, ũz.

ի . . յի - րկ - րի, և զա - ւա - զա - ն զօ - րու - թեան

i . . hie - rk - ri, iev ka - va - za - n zo - ru - thian

հա - ւա - տա - ցի - - լոց. սո - վաւ ա - - մե - նե -

ha - va - tha - tsie - luots, suo - vav a - - mie - nie -

- քեան ըզ - քե - զ , բա - - րե - - բա - - նե - մք :

-kian ūz - kie - z pa - - rie - - pa - - nie - mk.

III. Որ լու - սա - փայլ ծա - դ - մամբ հրա - շա - փա - րապէս

III. Wor lu - sa - p'hail tsa - k - mamp hra - sha - p'ha - ra - päs

* ր - մեզ ցու - ցաւ ՚ի յօգ-նու-թիւն ընդ-դէմ թշ - նա -

* ũ - miez tsu - tsav i hok-nu-thiun ũnth-thām thūsh-na -

-մւնջն. սո - վաւ ա - - մե-նե-քեան ըզ - քե-զ քա -

-muin, so - vav a - mie-nie-kian ũz - kie-z pa -

-րե - քա - նե-մք: Փա-ռըք Հօ - - ր է Որ -

-rie - pa - nie-mk. Pha - rŭk Ho - - r iev Wor -

դւո-յ է Հո - զւո - յն Սր - քոյ. այժմ է

thuo iev Huo - ku - in Sŭr - puo, aijm iev

* Sing ր, ũ, as printed, not ըզ, or ũz.

մի-շտ և յա-ւի-տեա-նրս յա-ւի-տե-նից. ա - մէն:

mi-sht iev ha - vi - thia - nūs ha - vi - thie - nits, A - men.

Տի-րու-հի ա - նա-րատ մայր Տեա - ուն և կոյս

Thi - ru - hi a - na - rath maïrr Thia - r'n iev kuis

Մա-րի - աւ, քրոզ - քէ - ա - կան ա - թոռ ըզ - քե - զ

Ma - ri - am, krov - pä - a - kan a - thuor üz - kie - z

տե-սաք ի յիբղ - ըի. բա - ըե-խօ - տնս առ. Տէր վա -

thie - sak i hierk - ri, pa - rie - kho - sia ar Tär va -

-սըն մե-րոյ փը-ր - կու - - թեա - - ն:

-sün mie-ruo p'hü-r - ku - - thia - - n.

Ընթերցուածս յԱռակաց. Գլ. Գ. հ. Թ. յԵսայեայ Մարգարէէ, Գօղոսի Առաքելոյն յԵբրայեցոց: Աւետարան. Յովհաննու Ժե. 1. հ. 1.

Lessons from the Acts, the Prophet Isaiah, the Epistle to the Hebrews. Gospel, John XV. 1.

Սարկաւագն քարոզէ: Եւ ևս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք: Գոհացարուք զբարեբարէն Աստուծոյ յաղաքս պարգևելոյ մեզ. Բարեխօսութեամբ սրբուհւոյ Աստուածածնին ուստի տուաւ մեզ պտուղ կենաց և անմահութեան Յիսուս Քրիստոս Տէրն ամենակալն կեցուցէ և ողորմեսցի:

Եւ ապա զԱնիթս. զոր ասացեալ է Սրբոյն Ներսիսի Հայրապետին վասն Օրհնութեան խաղողոյ.

Deacon exhorts. Let us pray to the LORD for peace Through the intercession of the Most Holy Birthgiver of GOD, by means of whom was granted to us the Fruit of Life and Immortality, JESUS CHRIST, may the LORD ALMIGHTY save and have mercy upon us.

Prayer of the Patriarch Nierses for the Blessing of the Grapes.

Եւ երբիս անգամ տեառնագրէ զողկոյզն տուրք խաչիւն և բաշխէ ամենեցուն: *And they shall bless the grapes three times with the holy Cross and distribute them to all present.*

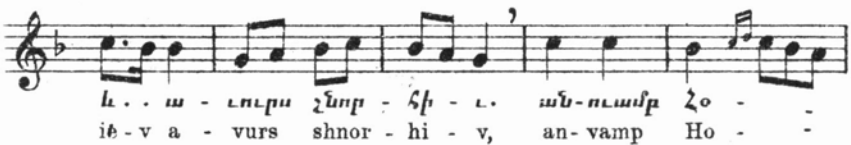
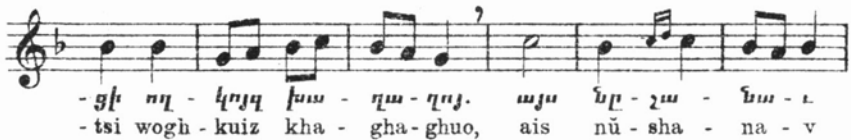
Քան: Օրհնութիւն և փառք: *Priest. Blessing and glory.* 1st Time.

Ա . մէն: Ա - լէ - - լու - - իա . . .
A - men. Al - le - lu - ia . . .

2nd Time.

իա . ա - - լէ - - լու - - իա:
ia . a - i - le - - lu - - ia.

Priest. Blessed and purified be these bunches of grapes by the sign of this holy Cross and Holy Gospel, and by the grace of this day, in the Name of the FATHER, and of the SON, and of the HOLY GHOST.

Սարկ: Այժմ և միշտ և յա - լի - տեանքս յա - լի - տե - նից.

Acol. Aijm iev misht iev ha - vi - thia-nūs ha - vi - thie-nits,

1st Time.

A - - me - n, Al - le - lu - - ia, . . .

2nd Time.

- ia, A - - l - le - - lu - - ia.

Երես ևրկնա և ապա.

Repeated thrice and then,

Priest. Blessing and glory to the Father and to the Son, and to the Holy Ghost.

Քահ: Օրհ - նու - թիւն և փա - րըք Հօր և
Priest. Orh - nu - thiun iev pha - rük Hor iev

Ար - քուոյ և . . . Հո - ւանոյն Ար - քո - - յ:
 Wor - thuo ie - v Huo - kuin Sür - puo. . . .

Acol. Now and always.

Սարկ: Այժմ և միշտ և յա - լի - տեա - նրա

Acol. Aijm iev misht iev ha - vi - thia - nūs

յա - լի - տե - նի - ց. ա - - - մէն:

ha - vi - thie - ni - ts, A - - - men.

Սարկ: Սուրբ խաչիւս աղաչեցուք զՏէր, զի սո՛վաւ փրկեացէ զմեզ ի մեղաց և կեցուցէ շնորհիւ ողորմութեան իւրոյ: Ամենակալ Տէր Աստուած մեր, կեցո և ողորմիս:

Քահ: Պահպանեա զմեզ Քրիստոս Աստուած մեր ընդ հովանեաւ սուրբ և պատուական խաչիւղ քով ՚ի խաղաղութեան. փրկեա յերեւելի և յաներեւոյթ թշնամոյն: Արժանաւորեա փառաւորել ըզքեզ ընդ Հօր և ընդ Հոգւոյդ Սրբոյ. այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից ամէն.

Դպիրք: Հայր մեր: (էջ 618.)

եւ այլն ըստ կարգին.

Deacon. Through this holy Cross let us beseech the LORD that by this He may guard us from sin, and give us life by the grace of His mercy. ALMIGHTY LORD our GOD, save us and have mercy.

Priest. Preserve us, CHRIST our GOD, in peace, under the shadow of Thy holy and venerated Cross Save us from all visible and invisible enemies. Make us worthy with thankfulness to glorify Thee with the FATHER and with the HOLY GHOST, now and ever to all eternity. Amen.

Choristers. Our FATHER. (p. 618.)

And the service proceeds as usual.

ԿԱՐԳ ՎԱՍՆ ՀՈԳԵՀԱՆԳՍՏԵԱՆ ՊԱՇՏՕՆ ԿԱՏԱՐԵԼՈՅ

ԱՆՍԿԻԶԲՆ ԱՍՏՈՒԱԾ

OFFICE OF PRAYER FOR THE REPOSE OF THE DEPARTED.

ANŪSKISP'N ASTWATS.

O GOD WITHOUT BEGINNING, and Origin of all creation, Who didst create from earth the first man to work and to live in a life indescribable, but on his disobeying Thy command, O LORD, the sentence of death was pronounced on him, "Earth thou wast, and to earth shalt thou turn". And now, O CREATOR of all things, we implore Thee to receive and repose the departed soul in Thy seven-starred chambers of light, where are assembled in peace all the saints, with a spirit of meekness to enjoy the blessings of heaven.

Gold that I was made of, I became worthless, and my beauteous structure became corrupt, with wisdom I was endowed but I became foolish, following the waves of sin, in which I sank. And now, O CREATOR of all things we implore Thee to receive and repose (*as before*).

The messenger of the heavenly CALLER arrived. O Awful CALLER, and fearful messenger! Impartial is the JUDGE and just is His Judgment. Merciless angels are judging sinners. And now, O CREATOR of all things, we implore Thee to receive and repose (*as before*).

MARVELLOUS DAWN that was hidden from us, and Inconceivable WORD of the FATHER, flashing Fire that dwelt in Flesh, preserving unharmed all the created.

Miraculous Dawn that emanated from the Virgin, radiating on all creatures, heaven and earth rejoiced, and CHRIST GOD walked amongst men.

We seek protection in Thee, Most Holy Virgin, supreme, marvellous, and distributor of good, thou art a fountain for the thirsty, and comfort to the weary ones, and thou becamest the receptacle of the Divine WORD.

THE STRENGTH OF THY HOLY CROSS, O CHRIST, which Thou settest up for the salvation of mankind; may it protect us from all evil.

For on it, wast Thou lifted up, O God, and on it didst Thou shed Thy Precious Blood: may it protect us from all evil.

And Thy Second Advent didst Thou show to the world by the sign of Thy Cross; may it protect us from all evil. Glory. Now and always.

With the souls of the just that are dead, do Thou grant rest to the departed souls of Thy servants.

♩ = 52 - 50. Ա - նւս-կիզբն Աստ-ուտ - ծ սկիզբն ա - րա-ր - չու - թեան ի

very slow and solemn

A - nūs-kizpn Ast-wa - ts skizpn a - ra-r - chu - thian i

Հո-ղոյ ստեղ - ծե - ր , ըզ-մարդն ա - ւա-ջին. դուր-ծել է

*poco cres.
a little louder*

*piu p
softer*

huo-ghuo zthieghtsie - r ūz-marthn a - ra - chin, kuortsiel iev

պահե - լ յան-պատու - մ ի . . կեանս. իսկ ի ստուն-

pa - hie - l han - pa - thu - m i . . kians, isk i sthun -

դանե - լ հրա-մանի . . քո Տէր, ըզ-վը-ճիւ մա-հու . . .

-ka-nie - l hra - ma - ni . . kuo Tär, üz - vü - chir ma - hu . . .

ի վե - րայ . ե - դեալ հող է իր ան-դրէ - ն ,

i vie - ra ie - thial huogh ä ir an - trä - n

և ի հող դարձ-ցիս. և այժմ ա - դա-չե - մք ստեղ-ծողդ ա -

iev i huogh thartstsis: iev aijm a - gha - chie - mk sthieghtsoght a -

- մե - նից, ըն - կալ և հան-գո . . զհրա-ժա-րեա - լ հո -

- mie - nits, ün - kal iev han-kuo . . zhra - ja - ria - l hu -

- գիս, յեօթն աս - տե - դեա - ն լու - սե - դէն խո-րանս ուր

- kis hiothn as - thie-ghia - n lu - sie-ghän kuo-rans ur

ժո-ղովքն են սր - բո - ց 'ի խա - դա - դու - թեան. հո -

jo-ghovkn ien sūr - puo - ts i kha - gha - ghu - thian, hu -

- ղով հե - ղու - թեա - մբ յերկ - նից բա - լու - թիւնս:

- kuov hie - zu - thia - mp hierk - nits pa - ru - thiuns.

II. Ու-կի Է - ղեա - լս ան-պի - տա - նա - ցայ. զե-

II. Wos-ki ie - ghia - ls an - pi - tha - na - tsa, kie-

-ղեց-կայ - ար - մա - ր , շի-նուա - ծո - յս քակ - տումն. ի -

-ghiets-kai - ar - ma - r shi-n'va - tsu-is kak - thum'n, i -

մաս-տու - նըս յի - մա - ըե - ցայ 'ի յա-լեաց

mas - thu - - nūs hi - ma - rie - tsa i ha - liats

մե-ղա - ց յոր ըն-կը - ղ - մե - ցայ. և այժմ ա -

mie-gha - ts hur ūn - kū - gh - mie - tsa, iev ajm a -

-ղա-չե - մք ստեղ-ծողդ ա - մե-նից ըն-կալ և հանգո

-gha-chie - mk sthieghtsoght a - mie-nits ün-kal iev han-kuo .

. . զհրա-ժարհա - լ հո - գիս յեօթն աս - տե-ղե - ան լու-սե-

. . zhra - ja - ria - l huo - kis hiothn as - thie-ghia - n lu-sie-

-ղէն խո-րանս ուր ծո ղովքն են սըր-բո - ց ի խա-ղա-ղու-

-ghän kuo-rans ur joghuovknien sür-puo - ts i kha-gha-ghu-

Թեան հո-գուով հե - զու Թեամբ յերկ - նից բա - րու - Թիւնս :

-thian huo-kuov hie-zu - thiamp hierk - nits pa - ru - thiuns .

Կո-չողն է հա - ս վե-րին կո - - չո - ղին կոչ-

Kuo-chuoghñ ä ha - s vie-rin ku - - chu - ghin kuoch-

-նա տերն ա - հե - ղ կո-չողն ա - - հա - լոր դա-տա-

-na tärn a - hie - gh kuo choghñ a - - ha - wor tha-tha-

-ւորն ա - նա-չա - ռ դա-տաա - տա - ն ա - ր-դար հրեչ-

-worn a - na - cha - r tha - thas - tha - n a - r - thar hriesh-

-տակք ան - ո - ղո - լմ դա-տին զմե - դա - լորս. և այժմ ա -

-thakk an-wo-gho - rm tha-thin zmie - gha - vurs, iev ajm a -

-ղա-չե - մք ստեղծողդ ա - մի - նից ըն-կալ և հան-դո .

-gha-chie - mk sthiechtsoght a - mie-nits, ün-kal iev han-kuo .

. . ղհրա-ժա-րեա-լ հո - գիւ յեօթնաս-տե-ղեա - ն լու - սե -

. . zhra - ja - ria - l huo - kis, hiothn as - thie-ghia - n lu - sie -

-ղէն խո-րանսուր ժողովքն են սըր-բո - ց ի խա-ղա-ղու-

-ghän kuo-rans, ur jo-ghovknien sür-puo - ts i kha-gha-ghu-

-թեան հո-ղով հե - զու-թեա-մբ յերկ - նից բա - րու - թիւնս :

-thian,huo-kuov hie - zu - thia-mp hierk - nits pa - ru - thiuns.

♩ = 112. Ծա-գու-մըն հրա-շա - լի . որ ան - յայտ էր ի մէնջ .

pp

Tsa - ku-mün hra-sha - li . wor an - haith är i mänch,

և բա-նըն հայ-բա - կան ան-ըմ - բը-ս - նե - լի .

iev pa-nün hai-ra - kan an-üm-pü-r - nie - li,

հուր փայ-լակ-նա - ցեալ և 'ի մարմ - նի . . բնա-կե - ցաւ .

hur phai-lak - na - tsial iev i marm - ni . . pna-kie - tsav

ան-վը - նաս պա-հե - լո - վ զա-բա - բաժս ա - մե - նայն :

an-vú - nas pa-hie - luo - v za-ra - ratsüs a - mie-nain.

Ծա-գու-մըն հրա-շա-գործ որ 'ի կու-սէ-ն ծա-գե-ցաւ;

Tsa - ku-mün hra-shakuorts wor i ku - sä - n tsa-kie - tsav,

ճա-ռա-դայ - թե - լով զա-րա-րա-ծս նա-մե-նայն;

cha-ra - kai - thie - luov za - ra - ra-tsüs a - mie - nain,

և ը - կի-նըք ցըն-ծա - յին և եր - կիրս ու -

ie - r - ki - nük tsün - za - in iev ier - kirs u -

-րա-խա-նայր, և Քրիստոս Աստը - ռա - ծ ընդ մարդ-

-ra - kha - nair, iev Chris - tos As - tü - wa - ts ünth marth-

-կան շըր-ջե - ցաւ. Առ քեզ ա - սրա - լի - նիմք

-kan shūr - chie - tsav. Ar kiez a - pa - vi - nimk

ա - մե - նա - սր - բու - հի, գե - րա - գոյն և հրա - շա - լի

a - mie - na - sūr - pu - hi kie - ra - kuin iev hra - sha - li

և բաշ - խո - դ բա - բու - թեանց, ա - դ - քիւր ես ծա - բա -

iev pash - kuogh pa - ru - thiants, agh - piur iev tsa - ra -

-ւեաց և հան - գիտտ աշ - խա - տե - լոց, և ե - դեր

-viats iev han - kist ash - kha - thie - luots iev ie - ghier

վե-րըն - կա - 1 աստ-ուա - ծա - յին բա - նին:

vie - rün - ka - - 1 ast - wa - tsa - in pa - nin.

I. Զօ-րու - թիւն սուրբ խա - չի քո Քրիս-տոս որ կանդ-նե-

I. Zo - ru - thiun surp kha - chi kuo Chris - tos wor kank - nie -

- ցեր ի փր-կու - թիւն աշ-խար - հի. , սա . . սլա-հես-

- tsier i phur - ku - thiun ash - khar - hi, sa . . pa - hies -

- ցէ բզ - մե - զ յա - մե - նայն փոր - ձու - թե - նէ:

- tsä ūz - mie - z ha - mie - nain p̄huor - tsu - thie - nă.

Քան-դի ի սմա բարձ-րա - ցար Աս-տը-ուած և ՚ի սմա

Kan - zi i sma parts - ra - tsar As - tü - wats iev i sma

Հե - ղեր ըզ-պատուա-կան Սուրբ զԱ - ըր - նը - դ ,

hie - ghier üz - path - wa - kan Surp z A - riu - nü - th,

սա . . պա-հես-ցէ ըզ - մե - դ յա-մե - նայն փոր - ձու - թե - նէ :

sa . . pa - hies - tsä üz - mie - z ha - mie - nain'phuor - tsu - thie - nä.

Փարք Հոր և Ո - ր - դւոյ և Հո-գւոյն Ս - ր - բոյ :

Phark Hor iev Wor - thuo iev Huo - kuin Sü - r - puo.

Եւ ըզ - քո . . միւս-ան - դամ ը-զ-գա-լուս-տըդ նը - շա -

Iev ūz - kuo . . mius-an - kam ūz - ka - lusth-ūth nū - sha -

-նաւ խա-չի քո ցու - ցե-ր աշ-խար - հի սա . .

-nav kha-chi kuo tsu - tsie-r ash-khar - hi sa . .

պա-հես - ցէ ըզ - մե - զ յա-մե նայն փոր - ձու-թե - նէ :

pa-hies - tsä ūz - mie - z ha-mie-nain p'huor-tsu - thie - nä.

Այժմ եւ միշտ եւ յա - լի - տեանս յա - լի-տե-նից.ա - մէն :

Aijm iev misht iev ha - vi - thians ha - vi-thie-nits, A - men.

♩ = 72. Ընդ հո-գւոցն ար - դա - րոց կա - տա - րե - լոց ,

*lento e molto sost.
very smoothly and slowly*

Unth huo-kuotsn ar - tha - ruots ka - tha - rie - luots

և դհո - գիս ծա - ուս - յից , քոց հան - գո ընդ

iev zhuo - kis tsa - ra - its kuots han - kuo ūnth

սուր-բլս քո մար - դա - - սէ - - - ր :

sur - pūs kuo mar - tha - - - sä - - - r.

♩ = 80. Ա - լէ - լու - խա : Օ - - - - ր - թի :

Al - le - lu - ia. O - - - - r - thi.

Քահ: Խաղաղութիւն ամենեցուն:
 Priest. Peace be with all.

♩ = 80. Ե - ւ ընդ հո - - դու - յդ քում:

Iev ūnth huo - - khui - t khum.

Եր-կիւ-ղա - ծու-թեամբ լը - ւա - - ըուք:

Ier-kui-gha - tsu-thiamp lū - va - - ruk.

Քահ: Սրբոյ Աւետարանիս: Priest. The Holy Gospel.

Փարք քեզ Տէր Աստ - ուա - ծ միր: Պրօս - խու - մէ:

Phark kiez Tār Ast - wa - ts mier. Pros - chu - me.

Ա - սէ Աս - տը - - ուա - - ծ:

As - sä As - tū - - wa - - ts.

ԱԻԵՏԱՐԱՆ:

GOSPEL.

ԱՍՏՈՒՄԾ ԱՆԵՂ

ASTWATS ANIEGH

Փառաց ՚ի փառս: Those on the right side (the righteous) arise and ascend to glory from glory, when they hear the joyful sound of Thy blessed Call; grant that the departed one may also hear Thy Divine VOICE, and enroll him with the blessed ones to sing Thy praises with the angels.

Քահանայք և ժողովուրդք: We, Thy priests and Thy flock, beseech Thee, O Beneficent LORD, to receive us also in the same hope with the faithful departed into the heavenly Jerusalem, where are assembled all the just, that with them we may sing praises to the THREE PERSONS of the HOLY TRINITY.

♩ = 80 - 76.

Փառաց ՚ի փա - աբս բարձ - րա - նան. ա - ջա - կող -
Pharats i p'ha - rūs parts - ra - nan, a - cha - kuogh -
Կամ: Քա - հա - նայք և ժո - ղո - վուրդք հայ - ցեմք ՚ի
Or. Ka - ha - naik iev juo - ghuo - vurtk hai - tsiemk i

-մեանք - ըն վեր - նա - կան. յոր - ժամ լը - սեն զե -
-miank - ün vier - na - kan, huor - jam lü - sien sie -
քէն Տէր բա - րե - դութ. ընդ նըն - ջե - ցեալ - սըն
kän Tär pa - rie - kuth, ünth nün - chie - tsial - sün

-րա - նա - կան. ձայն օրհ - նու - թեան 'ի քէն կոչ -
-ra - na - kan, tsain orh - nu - thian i kân kuoch -
հա - լա - տով ըն - կալ ըզ - սա նո - վին յու -
ha - va - thouv ün - kal üz - sa nuo - vin hu -

-ման. նրն - ջե - ցե - լոցս մեր լը - սե - ցն գ Աստ -
-man, nün - chie - tsie - luots mier lü - sie - tsuo z Ast -
տով. յե - բու - սա - դէմ քա - դաք վե - բին յո -
-sov, h'le - ru - sa - ghäm ka - ghak vie - rin hu -

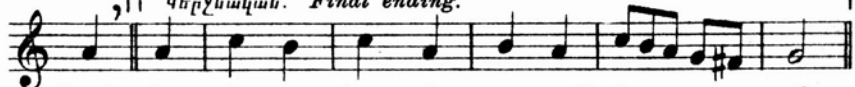
-ուա - ծա - յին բար - բա - ռդ քո. դա - սա - լո -
-va - tsa - in par - pa - rüth kuo, tha - sa - wo -
բում ար - դար - քըն ժո - դո - վին. փա - ռա եր -
-rum ar - thar - kün juo - ghuo - vin, pha - rüs ier -

* Ordinary ending.

-րեա ըզ - սա վեր-նոցն եր - գել ըզ - փառս ընդ գո-ւարթ -
-ria üz - sa vier-nuotsn ier - kiel üz - phars ünth zü - varth -
-գել միշտ ընդ նո - սին
-kiel misht ünth nuo - sin

Կերջնակաւ. Final ending.

-նոցն: եր - գել ըզ - փառս ընդ գո-ւարթ - նո - - ցն:
-nuotsn. ier - kiel üz - phars ünth zü - varth - nuo - - tsn.
եր - բոբ-դու - թեանդ եր - բաղ աւն - ձի - - ն:
Ier - rur - thu - thianth ier - riak an - tsi - - n

* If only one verse be required, sing final ending.

ԱՐԱՐԻՉ ԵՒ ՄԱՐԿԻԱՍԷՐ

ARARICH IEV MARTHASÄR

Creator and Lover of mankind, Beneficent and Compassionate, Who art praised by the seraphim, Lord and Judge of righteousness, with the holy apostles, LORD, crown also our departed ones. Merciful Lord, have mercy on the souls of our dead.

In heavenly Jerusalem, the abode of the angels, the garden of Eden, where Enoch and Elias dwell like doves advanced in years, and deservedly rendered resplendent, Merciful Lord, have mercy on the souls of our departed.

ԲԿ:

MODE 4.

$\text{♩} = 80 - 76.$ * Ա - ր ա - ր ի չ և մ ա - ր - դ ա - - ս է ր
 Ի վ հ - ր ի ն ն Ե - թ ու - - ս ս - - դ է մ

* A - ra - rich iev ma - r - tha - - sär
 I vie - rin'n Ie - ru - - sa - - ghäm

ս - - ն ո - - խ ս - - կ ա լ և . . . ր ա -
 Ի . . . ք ն ա - կ ա - - ր ա - ն ր - - ս ճ ր հ -

a - - nuo - - kha - - kal ie - v pa -
 i pna - - ka - - ra - nū - s hrie -

* A slightly abbreviated version. There is a more elaborate way of singing this air.

- րե - գու - - թ որ դո - վի - - սդ ի .
 - շ - տա - կա - ց ուր Ե - նո - - վք և

- rie - ku - - th wor kuo - vie - - st i
 - -sh tha - ka - ts ur Ie - nuo - - vk iev

Սրով - բէ - - ի - - ց Տէ - րն դա - տա - -
 Ե - Ղի - - ա - - ս կա - ն ծե - թա - -

Srov - pä - - i - ts Tä - rn tha - tha - -
 Ie - ghi - - a - s ka - n tsie - ra - -

- ւոր ա - ր - դա - - - լու - թեա - ն
 - ցեալ . ա - - դա - - ւ - նա - կե - թս

- wor a - r - tha - - - ru - thia - n
 - tsial a - - gha - - v - na - kie - rp

ընդ սր - բո - - ց ա - - նա - քե - -
ի գրախ - ախ - - ն Ե - - դե - մա - -

ւնի սր - բո - - ց ա - - նա - քե - -
ի գրախ - ախ - - ն Ե - - դե - մա - -

-լոց Տէ - ր սը - սա - - կեա գահ-ը նը - -
-կան սա - յ - ծա - նա - - ցեալ ա - ր - ծա - -

-լոց Տէ - ր սը - սա - - կեա գահ-ը նը - -
-կան սա - յ - ծա - նա - - ցեալ ա - ր - ծա - -

- ն - ջե - ցեալն. ո - դոր - մա - - ծ Տէր ո -
- նա - սա - յն. ո - դոր - մա - - ծ Տէր ո -

- ն - ջե - ցեալն. ո - դոր - մա - - ծ Տէր, ո -
- նա - սա - յն. ո - դոր - մա - - ծ Տէր, ո -

դո - - ր - մե՛ս հո - գւո - ցը - - ն մեր նը -
 դո - - ր - մե՛ս հո - գւո - ցը - - ն մեր նը -

- gho - r - mia hu - o - kuo - tsü - - n mier nū -
 " " " " " " " " "

- ն - ջե - ցե - - - - - լո - - - - ց:
 - ն - ջե - ցե - - - - - լո - - - - ց:

- n chie - tsie - - - - - luo - - - - - ts.
 " " " " " "

ՄԱՂԹԱՆՔ

Քահ: Հողուցն հանգուցելոց Քրիստոս Աստուած արա հանգիստ
 և ողորմութիւն. և մեզ մեղաւորացն շնորհեա՛ն զթողութիւն յանցա-
 նայ:

SUPPLICATION

Priest. O CHRIST GOD, grant rest to and have mercy upon all departed
 souls, and to us sinners grant the forgiveness of our sins.

ՔԱՐՈԶ

Եւ ևս խաղաղութեան ըզՏէր աղաչեսցուք:

Վասն հանգուցեալ հոգւոցն աղաչեսցուք զՓրկիչն մեր Քրիստոն զի զնոսա ընդ արդարսն դասեսցէ: և զմեզ կեցուցէ շնորհիւ ողորմութեան իւրոյ: Ամենակալ Տէր Աստուած մեր. կեցն և ողորմեն:

EXHORTATION

Let us again pray to the LORD in peace.

For all departed souls let us beseech CHRIST OUR SAVIOUR to number them in the ranks of the just, and to grant us life by His merciful grace. ALMIGHTY LORD our GOD, give us life and have mercy upon us.

ԱՂՕԹՔ

Տէր ողորմեն. Տէր ողորմեն. Տէր ողորմեն:

Քրիստոս Որդի Աստուծոյ անոխակալ և բարեգութ զթն արարչական սիրովդ ՚ի հոգիս հանգուցեալ ծառայից քոց: Յիշեա յաւուր մեծի գալստեան արքայութեան քոյ: Արն արժանի ողորմութեան քաւութեան և թողութեան մեղաց: Դասաւորեալ պայծառացն ընդ սուրբս քո յաջակողման դասուն: Զի դու ես Տէր և արարիչ ամենեցուն: Դատաւոր կենդանեաց և մեռելոց: Եւ քեզ վայելէ փառք իշխանութիւն և պատիւ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից: ամէն:

Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս. ամէն: Հայր մեր որ յերկինս ես:

PRAYER

LORD, have mercy, LORD, have mercy, LORD, have mercy.

O CHRIST, SON OF GOD, Most Merciful and Meek, have compassion in Thy creative Love on the souls of Thy departed servants. Remember them in that great Day of the coming of Thy Kingdom. Make them worthy of mercy, and of the expiation and forgiveness of sins, and number them to shine among Thy Saints on Thy Right Hand. For Thou art the LORD and CREATOR of all, the JUDGE of the quick and of the dead. And to Thee belong glory, dominion and honour, now and ever, to all eternity. Amen.

Blessed be our LORD JESUS CHRIST. Amen. Our Father who art in heaven.

ՀԱՇՈՒ ՇԱՐԱԿԱՆՔ

ԱՍՏՈՒԱԾ ՓՐԿԻԶ

ԹԱԳԱՒՈՐԱՅ

CHASHU HYMNS

ASTWATS PHÜRGICH. FOR [EARLY CHRISTIAN] KINGS.

GOD our Saviour, hear us who call to Thee, through the intercession of the holy king, Who with great piety built up the holy Church and governed (regulated or set in order) Thy people in the orthodox faith.

Now, bowing down to Thee, O Lord that lovest mankind, in memory of this [Thy saint], bestow on us Thy heavenly peace.

♩ = 84. *Antiphon.* *poco rit. - a little slower*

Սի - - - - ըհ - ցի զի լուի - ցէ
Si - - - - rie - tsi zi lvi - tsä

a tempo in time

Տէր ըզ - ձայնն ա - ղօ - թից ի - մո - - - - ց:
Tär üz - tsain a - gho - thits i - muo - - - - ts.

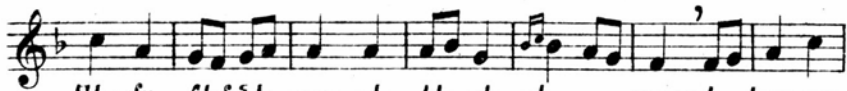
Hymn.

I. Աստուա - ծ զիր - կիչ մե - ր. լու - ր մե - գ որ կար -
" Ast - wa - ts phür - kich mie - r lu - r mie - z wor kar -

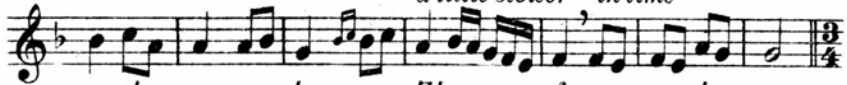
a little slower, in time

- դամբ առ քեզ. բարե - խօսու - թեա - - մք սուրբ
- thamk ar kiez, pa - rie - kho - su - thia - - mp surp

Թա - դա - ւո - ըի - - - ն: II. Որ բարե - պաշտու -
tha - ka - wo - ri - - - n. " Wor pa - rie - pash - thu -

-թեամբ հիմ-նե-ցոյց զե - կե-ղե-ցի. . սուրբ և կար-գա-
-thia-mp him-nie-tsuits zie - kie-ghie-tsi. . surp iev kar-ka-
a little slower in time

-ւո-րեաց ուղ-ղա-փա-ռու - թեա - -մբ ըզ - քո ժո - դո -
-wo-riats ugh-gha-pha-ru - thia - - mp üz - kuo juo - ghuo-

-վուր - - ըզս: Փարք Հօ - ր և Ուր-դու - յ և
-vu - - rths. Phark Ho - r iev Wor-thuo . . iev

Հո - դու - յն Սը - բոյ այժմ և մի - շտ և յա - լի - տեա -
Huo-kui - n Sür-puo, ajm iev mi - sht iev ha - vi - thia -

-նրա յա - լի-տե-նից. ա - մէն: III. Արդ ան-կեալ ա - դա-չեմք
-nüs ha - vi-thie-nits, A - men. " Arth an - kial a-gha-chiemk

ըզ - քեզ մար-դա - սէ - ր Տէր. յի - շա - տա - կի սո -
üz - kiez mar-tha - sä - r Tär, hi - sha-tha - ki suo -
a little slower

-րա սար-գե - լեա մեզ զերկ - նա - յի - - ն
-ra par - kie - via miez zierk na - i - - n
in time

քո զիսա - դա - դու - թիւ - - - նդ:
kuo zkha - gha - ghu - thiu - - - nth.

Ի ՏԱՃԱՐԻ ՀԱՆԳՍՏԵԱՆ

ՄԱՐՏԻՐՈՍԱՑ

I THACHARI HANKÜSTHIAN. MARTYRS.

In the temple of rest of the holy witnesses, turn not away from the supplications of us who cry to Thee, O LORD, but through their intercessions grant us life

For Thy NAME'S sake they shed their holy precious blood, valiantly fought against the enemy, and came out victorious in the battle; through their intercessions grant us life.

In their rest, O Lord, shall they be glorious, Thy Saints who patiently endured the torture of the wicked, and became worthy of the incorruptible crowns; through their intercessions grant us life.

Ա.Գ.

MODE 2.

♩ = 88. Antiphon.

Սի - րի - ջի զի լուի -
Si - rie - tsi zi l'vi -

- ջէ Տէր ըզ - ձայն ա - ղօ - թից ի - մոց:
- tsä Tär ūz - tsain a - gho - thits i - muots.

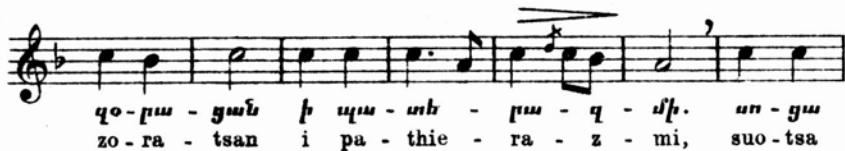
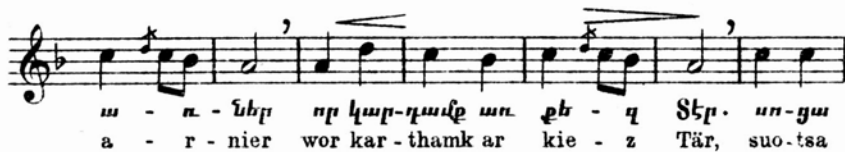
Hymn. p

I. Ի տա - ճա - րի հան - գըս - տեան սր - բոց վը -
" I tha - cha - ri han - kūs - thian sūr - puots vŭ -

- կա - - յից. զա - ղա - չա - նըս մեր մի ա՛ն - տե - ս
- ka - - its, za - gha - cha - nūs mier mi an - thie - s

ՃԳՆՈՒԹԻՒՆԻ ՍՐԲՈՑ

ՄԱՐՏԻՐՈՍԱՑ

CHÜKNUTHIUNK SÜRPUOTS. MARTYRS.

Thy holy anchorites, O CHRIST, firmly established the foundations of the holy Church, setting up in it the sign of triumph,

And by the shedding of their holy blood, saved the world from the errors of idolatry, and triumphantly became the victors in the fight.

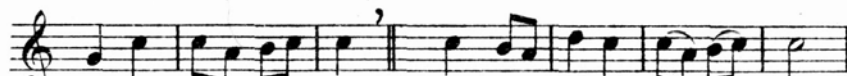
Together with them, O Christ, we pray Thee, receive us also in the heavenly tabernacles of the luminous nuptial hall, by the intercessions and prayers of the holy anchorites.

ԴԶ:

MODE 7.

Սի - ըե - ցի ղի լուի-ցէ Տէր ըզ - ձայն
Si - rie - tsi zi l'vi - tsä Tär ūz - tsain

ա - ղօ - թից ի - մոց: I. Ճըզ-նու - թիւ - նըք սր - բոց
a - gho - thits i - muots. " Chük-nu - thiū - nük sur - puots

քոց Քրիս - տոս. հաս - տա - տե - ցին ըզ - հի - մու - նըս
kuots Chris - tos has - tha - thie - tsin ūz - hi - mu - nūs

սուրբ ե - կե - ղե - ցւոյ. կանգ-նե - լով ի սմա
surp ie - kie - ghie - tsuo, kank-nie - luov i sma

ըզ - նը - շա - ն յաղ-թու - թիան: II. Եւ հեղ - մամբ
ūz - nü - sha - n hagh-thu - thian. " lev hiegh - mamp

սուրբ ա - րեանն իւ - րեանց. ա - զա - տե - ցին ըզ - արի - ե -
 surp a - rian'n iu - riants, a - za - thie - tsin üz - thi - ie -

- զերս ի զի - ցա - սլաշտ մո - - լո - լու թեանց և ե -
 - ziers i thi - za - pashth mu - - luo - ru - thiants iev ie -

- ղնն յաղ - թո - - - ղք ՚ի պա - տե - րազ - մի :
 - ghän hagh - thu - - - gk i pa - thie - raz - mi .

Փառք Հօր և Ո - ր դւոյ և Հո - ր գւոյն Սը - ր - բոյ այժմ
 Phark Hor iev Wo - r thuo iev Huo - kuin Sü - r - puo ajjm

և միշտ և յա - լի - տեանս յա - լի - տե - նից. ա - մէն :
 iev misht iev ha - vi - thians ha - - vi thie - nits, a - men .

III. Ընդ որս և մեք ա - զա - չեմք Քրիս - տոս ըն - կա - լ
 " Unth wors iev miek a - gha - chiemk Chris - tos ün - ka - l

և ըզ - մեզ յերկ - նա - յին խո - րանս ՚ի լու - սե - ղնն
 iev üz - miez hierk - na - in khuo - rans i lu - sie - ghän

ա - ռա - զա - ս - տին. բա - րե խօ - սու - թեամբ և ա - ղօ -
 a - ra - ka - s - thin pa - rie kho - su - thiamp iev a - gho -

- թիւ - - ք սուրբ ճգ - նա - լո - - - բա - - - ցն :
 - thiü - - k surp chük - na - wo - - - ra - - - tsn .

ՀԱՌԱՋՆՈՐԴՍ
ՀԱՅՐԱՊԵՏԱՅ

FATHERS OF THE CHURCH. ZARACHNURTHUS.

Leaders and teachers of Thy holy Church, whose memory we honour today, through their intercession, O CHRIST, have compassion upon us.

Invincible and diligent husbandmen of the Catholic Church, and glorious crown of the faithful, through their intercession, O CHRIST, have compassion upon us.

Stewards of the Divine mysteries, and openers of the doors of the heavenly kingdom, intercede with the LORD for our souls.

ԳԶ:

MODE 5.

♩ = 84. p

Սի-րե-ցի . . . զի լուի-ցե . . . Տէր ըզ-ձայն
Si-rie-tsi . . . zi l'vi-tsä . . . Tär üz-tsain

ա-ղօ-թից ի - մոց: I. Չա-ռաչ-նորդս և ըզ-վար-դա -
a-gho-thits i - muots. " Za-rach-nurths iev üz - var-tha -

պեաս ե - կե-ղե - ցու - յ քու՛մ սր-բոյ. յի - շա-տա - կաւ պատ-
pieths ie - kie-ghie-tsuo . . kum sūr-puo, hi - sha-tha - kav path -

- ուեմք ա - յ - սօ - ր. բա-րե - խօ-սու-թեամք սո -
-viemk ai - - so - r, pa-rie - kho-su - thiamք sro -

- ցա Քրիստո - - ս խը - նա - յիս ի մե - - զ:
-tsa Chris-to - - s khū - na - ia i mie - - z.

II. Ժիր մը - շակք ան - պարտե - լի կա - թուղի - կէ ե-կե -
 " Jir mü - shak'k an - par - thie - li ka - thu - ghi - kä ie - kie -

- դե - ցւոյ. և պը - սա - կ պար - ծա - նաց հա - լա - տա - ցե -
 - ghie - tsuo, iev pü - sa - k par - tsa - nats ha - va - tha - tsie -

- լոց. բարե - խօ - սու - թեամբ սո - ցա Քրիստոս - - ս
 - luots, pa - rie - kho - su - thiamp suo - tsa Chris - to - - - s

խը - նա - յեա ի մե - - զ: Փառք Հօ - ր և Որ - դւոյ
 khü - na - ia i mie - - z. Phark Ho - r iev Wor - thuo

և Հո - րէն - - յն Սը - բոյ. այժմ և մի - շտ և յա -
 iev Huo - ku - - in Sür - puo, aijm iev mi - sht iev ha -

- լի - տեա - նըս յա - լի - տե - նից. ա - մէն: III. Հա - զա - րա -
 - vi thia - nüs ha - vi thie - nits, a - men. " Ha - za - ra -

- պիտք Աստ - ուա - ծա - յի - ն խոր - հըր - դոցն. և բա - ցօղք
 - piethk Ast - wa - tsa - i - n khur - hür - thuotsn, iev pa - tsoghk

դրան ար - քա - յու - թեան ե - ըկ - նից. բարե - խօ - սե -
 tran ar - ka - iu - thian ie - rk - nits, pa - rie - kho - sie -

- յէք առ Տէ - - ր վասն ան ձանց մե - ըս - - - ց:
 - tsäk ar Tä - - r vasn an tsants mie - ruo - - - ts.

ՈՐ ՍԻՐՈՂԻ ԷՔ
ԱՌԱՔԵԼՈՑ

WOR SIROGH'T ÄK.

APOSTLES.

Holy Apostles of CHRIST, ye who are loved by the Creator of all things, intercede with the LORD for us.

Holy Apostles of CHRIST, ye who preached to the whole world, intercede with the LORD for us.

Holy Apostles of CHRIST, ye who are the crowns of every church, intercede with the LORD for us.

$\text{♩} = 84.$

Սի - րե - ցի զի լուի - ցէ Տէր ըզ - ձայն
Si - rie - tsi zi l'vi - tsä Tär üz - tsain

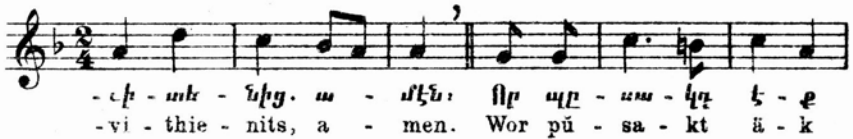
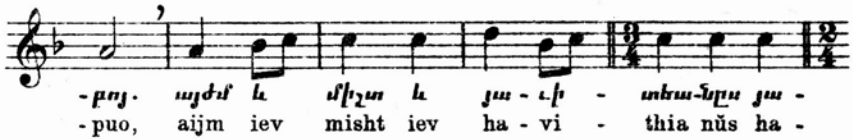
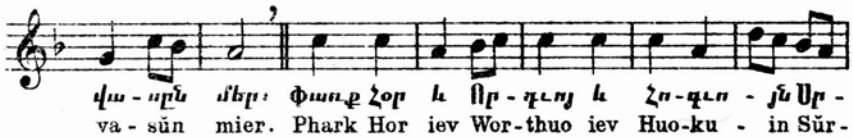
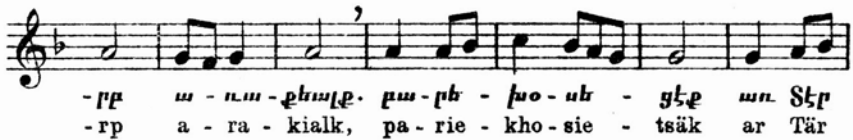
ա - րօ - թից ի - մոց: Որ սի - րո - զդ է - ք
a - gho - thits i - muots. Wor si - ruo - ght ä - k

ա - րար - չին ա - րա - րա - ծոց Քրիստոսի սու -
a - rar - chin a - ra - ra - tsuots Chris - to - si su -

- րբ ա - րա - քիակք. բա - րե - խօսե - ցէք
- rp a - ra - kialk, pa - rie - kho sie - tsäk

ԱՇԱԿԵՐՏԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ASHAKIERTHÛK CHRISTOSI. APOSTLES.

Disciples of CHRIST, and apostles to the whole world, intercede with the LORD for us.

Ye who received the command to preach fearlessly the words of salvation to the world, intercede with the LORD for us.

Ye who were deemed worthy to behold, with open face, the SON OF GOD manifested in the Flesh, intercede with the LORD for us.

♩ = 84. Antiphon.

Սի - ըի - ղի ղի լուի - ցէ Տէր
Si - rie - tsi zi l'vi - - tsä Tär

Hymn.

ըզ - ձայն ա - ղօ - թից ի - յոց: I. Ա - շա - կեր - տըք
üz - tsain a - gho - thits i - muots. " A - sha - kier - thÛk

Քրիստոսի - ևս ի առ ա - մենայն տի - ե -
Chris to - - si iev ar a - - mie - nain thi - ie -

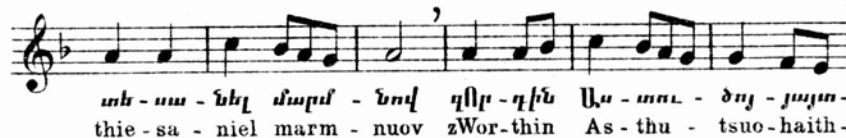
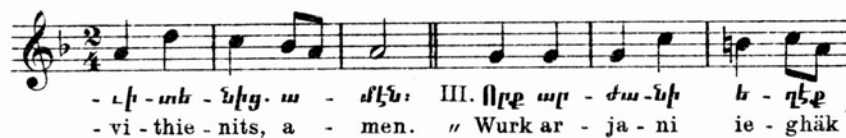
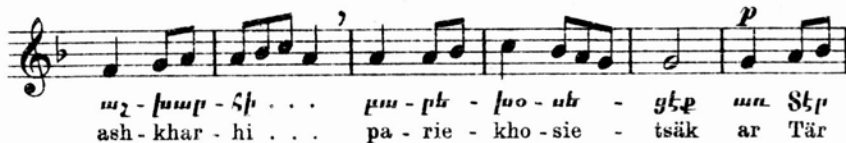

- ղի - լու ա - ռա - քիա - կը բարի - կօ - սի - ցէք
- zie - rs a - ra - kia - lk pa - rie - kho - sie - tsäk

p rit.

առ Տէր վա - սն մեր: II. Որք ա - ռի - ք ըզ - պատ - ուէ - ր
ar Tär va - sÛn mier. " Wurk a - ri - k üz - path - vä - r

ԽԱԶԻ

ԽԱԶՆ Ի ՆԱԽՆՈՒՄՆ

[Մեղեդի. կամ Գանձ:]

HOLY CROSS DAYS.

KHACH'N I NAKHNUM'N. (CANTICLE OR KANS.)

Planted by the Hand of GOD in Paradise, in times primeval the Cross appeared, a sign of hope to Seth, a prognostic to our father Adam. In that Cross we possess our hope, to which was nailed JESUS our LORD, and bowing down, we reverence it, the GOD-accepted holy sign.

♩ = 63.

Խաչն ՚ի նա - - - - - խ - նու - -
 Khach'n i na - - - - - kh - nu - -
 Ծաղ - կեա - լ ՚ի դրա - -
 մը - խի - - - թա - - - - - ըի - -
 Նա - խա - - - գու - - - - - շա - -
 մե - թ ՚ի յա - - - - - յն փա - -
 յո - ը Տէ - - ը Յի - - - - - սու - -
 Ե - լ խո - - - նա - - - - - ը - հեա - -
 Ա - ստ - ուա - - - ծըն - - - - - կա - -

- - - - - մ'ն Է
 - - - - - m'n ie
 - - - - - խոն Ը
 - - - - - չ Է
 - - - - - յոն Է
 - - - - - u բԷ
 - - - - - Լ Է
 - - - - - Լ սու

- - - - - բԷ Է ցա Լ
 - - - - - rie - vie - - - - - tsa - - - - - v.
 - - - - - սո ուս - - - - - ծա - - - - - տու - - - - - նկ.
 - - - - - ղեա Լ ՍԷ - - - - - թա - - - - - յ:
 - - - - - բն Ը - - - - - ղա - - - - - մա - - - - - յ.
 - - - - - մք յու - - - - - սա - - - - - ցեա - - - - - Լ:
 - - - - - Է - - - - - ա.Է - - - - - ցեա - - - - - Լ:
 - - - - - բ կը - - - - - բ սլա - - - - - գԷ - - - - - մք
 - - - - - բք նը - - - - - շա - - - - - նի - - - - - ս:

* The Գանձ must end here. The Canticle will continue to the end of the modulation into Censing Hymn (p.130), in the same way as all other Canticles.

APPENDIX.

CHOIR PRACTICE.

FOR ORDINARY SUNDAYS.

The Liturgy proper. This comprises the entire service, with the exception of the Canticles, the Chashu, the Lord, have mercy, and the Kans. The Canticle and the Kans may be chosen from those appointed for ordinary Sundays. The Chashu must be the one for ordinary Sundays of the mode appointed for the day in the Calendar for the year.

Of the Canticles, **Էս ձայն**, Ies tsain, p. 54, is the best, vocally speaking, with which to begin the service, as it is a good exercise for the voice. The early hour of the service prevents the choir from going through any previous exercises.

The **ճաշու** Chashu hymns, p. 171, for the Choristers according to the eight modes, are sung in rotation on ordinary Sundays. From Lent to Easter, and from Easter to Pentecost, the modes are fixed for each day. After Pentecost, the first mode falls on the first Sunday and the second on Monday, and they continue thus throughout the year, according to the Calendar for the year, allowing for the intervening festivals.

To avoid any confusion of modes on the part of the Choristers, since the *words* of the antiphons for ordinary Sundays, for Lent Sundays, and for most of the feastday **ճաշու** Chashu hymns, are invariable — **Տէր Թագաւորեաց**, Tär thakavoriats, The Lord reigneth — while the *melody* varies according to the mode of the day, only *one* Antiphon (that of the mode for the following Sunday) should be practised in each week. This does not apply to the antiphon for hymns in honour of the Blessed Virgin, or to those appointed for saints' days and weekdays, as the words of these are different, unless, as will occur before Transfiguration and Assumption, two in honour of the Blessed Virgin be in practice at the same time.

The **Եւ կս խաղաղութեանը**, pp. 466, 492, 550, the **Առաքելոց սրբոց**, Arakieluots, p. 594, and **Գոհութիւն**, Kuohuthiun, p. 605, for the Acolytes need continual practice.

The Trisagion, **Սուրբ Աստուած**, Surp Astvats, p. 448, and the **Սրբասացութիւն**, Holy Hymn of Oblation, p. 514, do not change on ordinary Sundays.

The **Տէր ողորմեան**, Tär woghormia (Lord, have mercy), and the Penitential Hymns preceding it, do not form part of the Liturgy proper, but should be kept in practice so that they may be sung about once a month, on an ordinary Sunday, followed by **Քրիստոս պատարագեալ**, Christos patharakial, p. 691. The Penitential Hymns should be varied. Practice of these, and of the Lent **Ճաշու** Chashu hymns lessens the extra work for Lent. In the same way, the feastday versions of parts of the Liturgy, the festival **Փառք քեզ** (Glory be to Thee), p. 489, the **Օրհնութիւն Հօր և Որդւոյ** (Blessing to the Father and the Son), with the following **Օրհնեան Տէր**, Orhnia Tär, p. 633, **Քրիստոս պատարագեալ**, Christos patharakial, p. 702; **Լըցաք**, L'tsak, p. 729; should all be in practice to lessen the work at the time of preparation for festivals.*

There are several **Գանձք**, Kansk, for Sundays, and one for weekdays, p. 740, most of which should be in practice for Sundays, to be sung in turn. **Մայր հաւատոյ**, Mairr havathuo, p. 791, can be sung on any ordinary Sunday as well as on weekdays and saints' days, and days when there is no Kans appointed for the day. But **Մայր հաւատոյ**, Mairr havathuo, and **Արի Եսայի**, Ari Iesai, p. 767, are much alike, and —to avoid confusion between the two— should not be practised at the same seasons of the year.

The Choristers should have an occasional practice of antiphons only, without any hymns, in all the different modes.

The Acolytes should follow the ending of the **Ճաշու** Chashu hymn with the correct **Օրհնեան Տէր**, Orhnia Tär, which is printed after each **Ճաշու**, otherwise they will be unable to keep up the pitch for the Celebrant's next words. The ending of each versicle of the **Եւ կս**, Iev ievüs, must be considered as one phrase with the Choristers' reply, and practised with their responses accordingly, allowing for change in time.

* But only a talented choir can sing two versions. 695 can be sung on festivals.

FOR FESTIVALS AND FOR LENT.

Week following Easter Sunday. Այսօր նոր, Aisor nuor, p. 89, for the next Sunday. Այսօր անդրանիկ, Aisor antranik, exercises, p. 944, № 13.

Second week following Easter. Այսօր անդրանիկ, Aisor antranik, p. 944, Սարսափելի, Sarsapieli, p. 861, Այսօր երկնայինքն, Aisor ierknainkn, p. 866, special, and Յարեաւ Քրիստոս, Hariav Christos, p. 323, Զօրքն երկնային, Zork'n ierknain, p. 817. Ով է որպէս, Ov ä worpäs, occasional practice till Sunday after Ascension, p. 522.

Third and Fourth weeks. Այսօր անդրանիկ, Aisor antranik, p. 944, and p. 91.* Սարսափելի, Sarsapieli, p. 861, Այսօր երկնայինքն, Aisor ierknainkn, p. 866, Որ ի վերա, Wor i viera, p. 870, Յարեաւ Քրիստոս, Hariav Christos, p. 323, Զօրքն երկնային, Zork'n ierknain, p. 817. Զգալուսա քո Քրիստոս, Zkalusth kuo Christos, p. 357, with antiphon. Նըւազեմք, N'vakiemk, p. 71, vocalised on "oo" or "ah".

Fifth week. As *Third and Fourth weeks*, and Սուրբ Աստուած, Surp Astwats, p. 456.

Sixth week. As *Fifth week*, and Որ յամենայնի, Wor hamienaini, p. 361, without antiphon. Part of Այսօր ուրախացեալ, Aisor urakhatsial, p. 369, without antiphon. If the choir attend service on Ascension Day, Որ համարձաւն, Wor hampartsavn, p. 348, should have been added to the work from the second week onwards.

Week following Sunday after Ascension. Նըւազեմք, N'vakiemk, p. 71, (Canticle) with words, Որ յամենայնի, Wor hamienaini, with antiphon, Սուրբ Աստուած, Surp Astwats, p. 458. Հրեշտակային, Hrieshtakain, p. 514, Վերօրհնեալ, Vier orhnial, p. 830. The three Pentecost hymns, pp. 861-870.

Այսօր ուրախացեալ, Aisor urakhatsial, p. 369, without antiphon.

Week following Pentecost. Այսօր ուրախացեալ, Aisor urakhatsial, without antiphon, Այսօր ի սէր, Aisor i sär, p. 61, Զթաղաւորն փառաց, Zthakavorn pharats, p. 171 (for the next Sunday). Մայր հաւատոյ, Mairr havathuo, p. 791.

Week following Sunday after Pentecost. Այսօր ի սէր, Aisor i sär, p. 61, Այսօր ուրախացեալ, Aisor urakhatsial, p. 369, with antiphon, Սուրբ Աստուած, Surp Astwats, p. 454, Ով է որպէս, Ov ä worpäs, p. 522, Մայր հաւատոյ, Mairr havathuo, p. 791.

* Or 96, in a higher key, if desired. The lower key is the best.

Pentecost to Transfiguration.

Transfiguration is the eighth Sunday after Pentecost, counting in Western style. In Eastern style Pentecost would be counted as the first Sunday, and Transfiguration would be the ninth.

The Canticle for Transfiguration has the same melody as the Sunday Canticle, **Էս ձայն**, Ies tsain, p. 54, with different words, **Գոհար վարդն**, Kuohar varth'n, p. 81.

Ճաշու, (*Chashu*) **Ուրախացիր սլըսակ**, Urakhatsir püsak, p. 376, with antiphon, **Սուրբ Աստուած**, Surp Astwats, p. 460. **Բազմութիւնք** Pazmuthiunk, p. 518, **Լիարն ցնծայ**, Liarn tsünza, **Փանձ**, Kans, p. 833. This Kans resembles **Գոչէր**, Kuoohär, p. 753, for ordinary Sundays, but repeats the last line of words twice, once like the second phrase, and once like the third. **Գոչէր**, Kuoohär might be sung on one or two Sundays previous to Transfiguration as a preparation.

The practice of **Այսօր Գաբրիէլ**, Aisor Gabriel, pp. 91 and 837 to be continuous throughout July and August. Also of **Անթարամ ծաղիկ**, Antharam tsaghlik, p. 382, *without antiphon*, and Blessing of Grapes, p. 883.

Transfiguration to Assumption.

Assumption generally falls on the last Sunday in August.

Այսօր Գաբրիէլ, Aisor Gabriel, pp. 91, 837, **Անթարամ ծաղիկ**, Antharam tsaghlik, p. 382, *with antiphon*, **Սուրբ Աստուած**, Surp Astwats, p. 462 (a difference of one note between first and second phrase). **Բազմութիւնք**, Pazmuthiunk, p. 518, **Օրհնութիւն խաղողոյ**, Blessing of the Grapes, p. 883, sung at the altar by Priest and Acolytes.

Աստուածածին ամբ, Astwatsatsin amp. for Sunday after Assumption, *without antiphon*, p. 390.

Week following Assumption.

Այսօր Գաբրիէլ, Aisor Gabriel, pp. 91, 837, **Աստուածածին ամբ**, Astwatsatsin amp, p. 390, **Սուրբ Աստուած**, Surp Astwats, p. 462. **Պազմութիւնք**, Pazmuthiunk, p. 518.

If Sept. 21, the Nativity of the Blessed Virgin, falls on a Sunday, **Ծառ կենաց**, Tsar kienats, p. 208, and **Բազմութիւնք**, Pazmuthiunk, p. 518, will be practised during September.

After Assumption.

There are three Holy Cross festivals, the Exaltation of the Cross, on the Sunday between September 24 and September 30 (Old Style September 11 and 17); the Feast of the Cross of Varak, on the 15th day (second Sunday) after the Exaltation; and the Finding of the Cross, on the sixth Sunday, counting in Western style, after the Exaltation. In Eastern style the Exaltation would be counted as the first Sunday, and the Finding would fall on the seventh.

For these three festivals the hymns to be practised are the same, excepting the Chashu.

They are **Գըլխոյ**, Kūlkhuo, p. 99, **Սուրբ Աստուած**, Surp Astwats, p. 454, **Ով է որպէս**, Ov ä worpäs, p. 522, and **Վեհին զաւազան**, Vêhin kavazan, p. 846.

The special **Ճաշու** (*Chashu*) hymns are—

For the *Exaltation*, **Յաղթօղ**, Haghtogh, p. 413; for the *Cross of Varak*, **Քեզ Քրիստոսի**, Kiez Christosi, p. 417, (the one needing the most preparation); and for the *Finding of the Cross*, **Այսօր խնդրի**, Aisor khüntri, p. 422.

On the *Exaltation of the Cross*, **Խաչի քո Քրիստոս**, Khachi kuo Christos (pp. 281-290, *Five Offices in Holy Week*), is sung in antiphon, *Mode* and *Side*, before the commencement of the Liturgy. The practice of this should begin in July.

There are two feasts of the Blessed Virgin occurring in December, the Presentation of the Holy Birthgiver of God in the Temple, December 4, and the Conception of the Holy Birthgiver of God, December 22.

For these, if they fall on a Sunday, the same **Ճաշու** (*Chashu*) hymn as for the Birth of the Blessed Virgin, **Ծառ կենաց**, Tsar kienats, p. 208, and the same Holy Hymn of Oblation, **Բազմութիւնք**, Pazmuthiunk, p. 518, will be needed.

On *New Year's Day*, the Canticle **Նորացուցէք**, Nuratsutsäk, p. 103, could be sung, or the Hymn of Censing from the beginning, the **Ճաշու**, *Chashu*, **Սուրբ Աստուած**, Surp Astwats, the **Սրբասացութիւն**, the Holy Hymn of Oblation, according to what is appointed for the day in the Calendar. If *New Year's Day* falls on a Sunday, the usual Sunday service; if on a Wednesday or Friday (fast-days), **Յայտ յարկ**, the Hymn of Cens-

ing as a Canticle, Սուրբ Աստուած, Surp Astwats, as in Lent, p. 454, the ճաշու, Chashu, for Wednesday or Friday, and the Գանձ, Kans, Mairr havathuo, p. 791. Holy Hymn of Oblation Ով է որպէս, Ov ä worpäs, p. 522. The unharmonised Chashu hymns include nearly all others likely to fall on the first of January, pp. 918-930.

From June or July the hymns of the* Palm Sunday Evening service, Holy Week, Christmas Eve and Day services.

From October, the hymns for Candlemas Eve. From November continuous practice of Էւ զստոյդ, Iev züstuik, p. 566. Խորհուրդ մեծ, Khuorhurt miets (the Նախաստօնակ, Nakhathonak service) for Christmas Eve, pp. 1 - 36, after the Liturgy, and Լոյս ի լուսոյ, Luis i lusuo, and the hymns for the Կարգ Ջուր Օրհնելոյ, Blessing of Water, *Melodies for Christmas and Easter*. pp. 42 - 76. Also, if possible, pp. 78 - 81.

For the celebration of the Liturgy on *Christmas Eve*. Օրհնելիք և Աստուած, Օրհնելիք զովհեցէք, Orhnial ä Astwats, Orhnietsäk, Kuovietsäk, p. 152. Զանճառելի, Zancharieli, p. 224, with antiphon, Սուրբ Աստուած, Surp Astwats, p. 451. Բազմութիւնք, Pazmuthiunk, p. 518, Էւ զստոյդ, Iev züstuik, at the altar, p. 566.

For *Christmas Day*, Նոր ծաղիկ, Nur tsaghik, Canticle, p. 71, Սուրբ զԱստուածածինն, Surp zAstwatsatsin'n, p. 225, Սուրբ Աստուած, Surp Astwats, p. 451. Բազմութիւնք, Pazmuthiunk, p. 518, and the Procession of the Chalice (with the alteration in the order of the service), p. 538, and Էւ ցնծայ, Iev tsünza, p. 542. Այսօր տօն է, Aisor thon ä, p. 802.

For the *Sunday after Christmas* the same as for Christmas Day, but instead of Սուրբ զԱստուածածինն, Surp zAstwatsatsin'n, the ճաշու, Chashu appointed for the day, pp. 229 - 259, if possible.

The Գանձ, Kans, may be Այսօր տօն է, Aisor thon ä, p. 802, or Ով զարմանալի, Ov zarmanali, p. 67. in *Melodies for Christmas and Easter*.

If *Circumcision* falls on the Sunday after Christmas the practice of the ճաշու, Chashu, p. 260, should have begun in December, without antiphon, as it is not very easy. But whatever ճաշու may fall on the Sunday after Christmas the practice must begin from December, without antiphon; and, after Jan. 20, with antiphon.

* For a talented choir only. *Five Offices in Holy Week*, p. 1.

From January 20, the service for *Candlemas Eve*, February 26, *Five Offices in Holy Week*. This has been mentioned as part of work for October.

If Feb. 27, the Presentation of our Lord in the Temple, falls on a Sunday, the Canticle will be **Քրիստոս փառաց**, Christos pharats, p. 78, a difficult one. The **Ճաշու**, Chashu, as sung on Candlemas Eve, but *with antiphon*, p. 272, **Բազմութիւնք**, Pazmuthiunk, **Սուրբ Աստուած**, Surp Astwats, p. 448, and the **Քանձ**, Kans, **Քրիստոս փառաց**, Christos pharats, p. 807, also as for Candlemas Eve. In the versions of these in the Liturgy, the barring is slightly changed for the better.

Practice for Lent. The Psalm before the Gospel, p. 478. **Ճաշու**, Chashu hymns for Lent Sundays, which should have been occasionally taken during the year. The most difficult is the one for the Fourth Sunday.

The **Տէր ողորմեա՛**, Tär woghormia, will be sung on every Sunday, and properly speaking, it must be preceded by a penitential hymn, but, if the service is delayed, the hymn may be omitted.

It would be appropriate to choose the penitential hymn in the mode of the **Ճաշու**, Chashu, of the day, but there is no rule regarding this, any one may be chosen. But, at practices, the hymn chosen must be followed by the first few bars of the "Lord, have mercy," as the modes end differently. The first hymn is most appropriate in times of sickness, the second for Holy Cross days, as well as for Lent. All the rest are suitable for Lent, but might on some Sundays be chosen according to the mode of the Chashu for the day.

There is another **Տէր ողորմեա՛**, "Lord, have mercy," which may be sung from Mid-Lent onwards. This is much longer than the ordinary one, and should not, on Sundays, be preceded by a hymn. It may not be sung at other seasons of the year.

Palm Sunday, Holy Week and Easter. (See "Five Offices in Holy Week.")

All these services should have been previously practised before the commencement of Lent, during the year preceding.

For Palm Sunday the Canticle has the same air as **Ես ձայն**, Ies tsain. **Սուրբ Աստուած**, Surp Astwats, p. 448, the **Ճաշու**, Chashu, p. 318, the Holy Hymn of Oblation as for ordinary Sundays p. 514. There are two Kans hymns for the day, p. 812, or p. 813. No "Lord have mercy" is sung on Palm Sunday. The Palm Sunday Evening Service and the Good Friday Evening Burial Service are both very difficult services requiring long preparation.*

The portions of the Palm Sunday Evening service sung from behind the curtain are generally taken by a priest, but the Choir in the chancel may be required to sing p. 82 and p. 86, of the part sung in the chancel outside the curtain by the priest (Five Offices in Holy Week).

The Holy Thursday celebration of the Liturgy is unlike others, since it commences (for the choir) from the Creed, see "Five Offices in Holy Week" p. 161. There are many difficult hymns sung before the altar is unveiled for the Creed. The Holy Hymn of Oblation, p. 525, is a special one for the day. During the Communion the choir will sing **Վերսձգողն**, Vierats-kuogh'n, "Five Offices in Holy Week," p. 193, and the **Գանձ** Kans proper for the day is **Եկայք մարդիկք**, Iekaik marthik'k, p. 162, in the same book.

The ante-celebration of hymns for Easter, sung after the Liturgy on Easter Eve, will be found in "Melodies for Christmas and Easter." This will require practice for many weeks previous. The hymns for Easter Day are in the Calendar, and must include the Procession of the Chalice on Easter morning.

The practice of **Այսօր նոր**, Aisor nuor, the Canticle for the Sunday after Easter, completes the work for the year.

The hymns for Easter Sunday continue till Ascension.

* Only suitable for talented choirs.

EXERCISES FOR THE CHOIR.

For Acolytes. Խորհուրդ խորին, Khuorhurt kuorin p. 21, Օրհնեան Տէր, Orhnia Tär, pp. 576, 579, 628, 631, 633.

Եւ զսոյդ, Iev züstuik, p. 566, vocalised on "oo" or "ah". Palm Sunday evening service, pp. 27-43, vocalised (*Five Offices in Holy Week*).

In all suitable keys.

No. 1. *very smoothly*
 ♩ = 76.

etc.

No. 2. *soft throughout - no crescendo*

etc.

No. 3. ♩ = 72. *as smoothly as possible - no accents on the second beats*

etc.

No. 4.

etc.

No. 5.

etc.

For the Choristers. All Canticles vocalised, particularly Ies tsain for ordinary Sundays, and the Canticles for Pentecost, New Sunday, and the difficult one for Christmas, with exercises Nos. 5 and 6. The Canticles for Sunday after Ascension, and Assumption and Sunday after Assumption, according to the exercises given, No. 13.

In all suitable keys.

No. 1. *etc.*
♩ = 63.

No. 2. *etc.*

No. 3 as for Acolytes.

No. 4. *etc.*
♩ = 72.

No. 5. *etc.*

etc.

No. 6. *etc.*

No. 7. *etc.*

No. 8. In other minor keys.

No. 9. *etc.*

* *Բազմութիւնք*, Pazmuthiunk, p. 518.

No. 10. etc.

No. 11. In all suitable keys.

No. 12. In all suitable keys.

No. 13.*

I. Long. (Canticle.)
 ♩ = 69.
 † Ա, յ - սօ - - - - - ի՛
Աi - so - - - - - r

" Short. (Kans.)
 ♩ = 69.
 ** Ա, յ - սօ - - - - - ի՛
Աi - so - - - - - r

II. Long.
ան-դրսս - - նի - - - - - ի
 Asc. An - tra - - - - - ni - - - - - k
Գաբրի - - է - - - - - լ
 Assu. Gab-ri - - - - - e - - - - - l

" Short.
ան - դրսս - - նի - - - - - ի
 Asc. An - tra - - - - - ni - - - - - k
Գաբ - ըի - - է - - - - - լ
 Assu. Gab - ri - - - - - e - - - - - l

* See expression marks of pp. 91 and 838. † P. 91. ** P. 837.

III. Long. * oo

Asc. ʒ° - - - - r ʃ^{h} - u - - - d^{h} - - - u
 Asc. Ho - - - - r mi - a - - tsi - - n
 Assu. $\text{ʒ}^{\text{h}}^{\text{h}}$ - - - - ʒ - u - u - h - u - - u^{h} - - u^{h}
 Assu. hrie - - - - sh - tha - ka - - - pie - - - th'n

" Short.

Asc. ʒ° - - - - r ʃ^{h} - u - - - d^{h} - - - u
 Asc. Ho - - - - r mi - a - - tsi - - n
 Assu. $\text{ʒ}^{\text{h}}^{\text{h}}$ - - - - ʒ - u - u - h - u - - u^{h} - - u^{h}
 Assu. hrie - - - - sh - tha - ka - - - pie - - - th'n

IV. Long. *pp*

Asc. u - - r - q^{h} - - - u j^{h} - r h^{h} - - - u
 Asc. Wo - r - thi - - - n hie - r - ki - - - ns
 Assu. h - - - h^{h} - - - l r^{h} - - - r^{h} - - - l
 Assu. ie - - - kia - - - l pie - - - ria - - - l

" Short. *pp*

Asc. u - r - q^{h} - - - u j^{h} - r - h^{h} - - - u
 Asc. Wo - r - thi - - - n hie - r - ki - - - ns
 Assu. h - - - h^{h} - - - l r^{h} - - - r^{h} - - - l
 Assu. ie - - - kia - - - l pie - - - ria - - - l

V. Long.

Asc. u^{h} - u - u - - - - j u - - - -
 Asc. sū - la - na - - - - h A - - - -
 Assu. $\text{q}^{\text{h}}^{\text{h}}$ - r^{h} - n - - - - u u^{h} - - - -
 Assu. zpra - pi - uo - - - - n pū - - - -

" Short. *pp*

Asc. u^{h} - u - u - - - - j u - - - -
 Asc. sū - la - na - - - - h A - - - -
 Assu. $\text{q}^{\text{h}}^{\text{h}}$ - r^{h} - n - - - - u u^{h} - - - -
 Assu. zpra - pi - uo - - - - n pū - - - -

* Practice on vowel "ooo" without words.

VI. Long.

- ru - su - ji - - - - - u kb - - - r uhl:
 - tha - ma - hi - - - - - n kie - - - r - piv.
 - uuq juq - po - - - - - q km - - - uhl:
 - sak hagh-tho - - - - - gh ku - - - - - sin.

" Short.

- ru - su - ji - - - - - u kb - - - r uhl:
 - tha - ma - hi - - - - - n kie - - - r - piv.
 - uuq juq - po - - - - - q km - - - uhl:
 - sak hagh-tho - - - - - gh ku - - - - - sin.

Staff Treble Clef Bass Clef Bar Double Bar Tie

Sharp # Flat b Natural ♮ Double sharp x Rests ♯ 7 Dot .

Two beats to a bar

Three beats to a bar

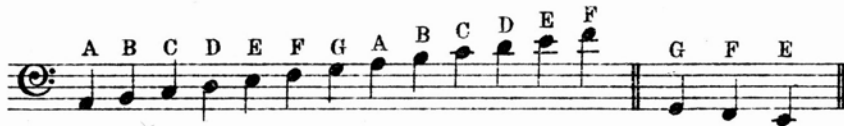
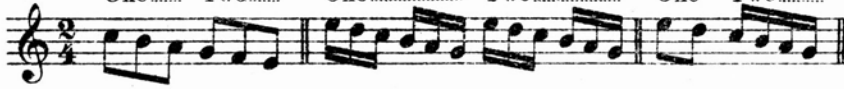
p = soft. *pp* = very soft.
mf = moderately loud. *f* = loud
cresc. = louder by degrees.
rit. = slower.
dim. = diminishing, softer by degrees.

Minim Crochet Quaver Semi-quaver

One Two One Two One Two One Two
 One Two One Two One Two
 One Two Three One Two Three One Two Three
 One Two Three One Two Three

Triplets.

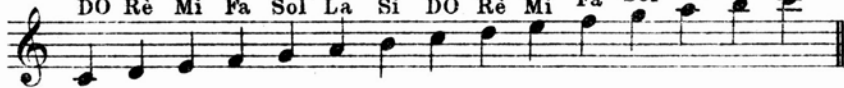
One..... Two..... One..... Two..... One Two.....

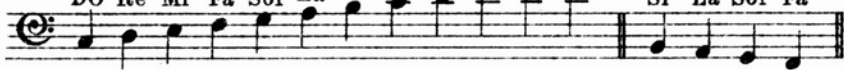
EXERCISES FOR PART-SINGING.

C Major

DO Rê Mi Fa Sol La Si DO Rê Mi Fa Sol La Si DO

DO Rê Mi Fa Sol La Si DO Rê Mi Fa Sol Si La Sol Fa

E Major

Si La Sol Fa

DO Rê Mi Fa Sol La Si DO

Si La Sol Fa Mi

♩ = 69.

Treble. Mi Sol Fa Fa Mi. Mi Sol Fa Fa Rè Rè Fa Mi.
 Alto. Mi Do Do Do Do. Mi Do Rè Rè Do Si ... Do
pp *pp*
 Tär wo-
 ghormia. Mi Sol La La Sol Mi Sol La La La So-l Sol
 p. 612.
 Tenor.
 Bass.

1, 2, 3, 4, 7. Mi... Fa Fa Do. 8. Mi Mi Fa Fa Fa Sol Sol Do.

Do Rè Mi Mi Sol Mi Mi Rè Mi Mi Mi Mi Mi Sol Fa Mi Mi Mi.
 Do Si Do Do ... Do Do Si ... Do Mi Do Do... Do Si Si Do
pp *pp*
 Do Sol Sol La Sol Sol Sol Sol... Sol Mi Sol La Sol La Sol Sol Sol

5. Do Sol Do La Mi Do Do Sol... Do 6. Mi Do La Mi Fa Sol Sol Do.

Mi Mi Mi Sol Fa Fa Mi Mi Mi Do Rè Fa Mi Rè Do
 Mi Do Do Do Do Do Do Do Do Si Do Do Si Do
pp
 Mi Sol Sol Sol La La Sol Sol La Sol Sol La Sol Mi

9. Mi Do Do Mi Fa Do Do Do La Mi Sol Fa Sol Do.

Մարմին:
Marmin.
p. 506.

♩ = 80. Mi Lè Sol Fa Sol Fa Sol Lè Sol Fa Mi Sol Fa

Mi Do Lè Do Rè Rè
softly, smoothly, with feeling *softer*
Mi Fa Mi Fa Sol Si La

Mi Fa Do Do Do

Mi Rè Fa Mi, Do Rè Fa Mi Sol Fa Mi Mi, Fa Mi Sol Mi

Do Si Do Do Si Do... Do Do Do Do Rè Si

So - 1 Sol Mi Sol La Sol Sol La Sol Sol Sol Sol

Do Sol Do Do Sol Fa Do Mi Fa Do Do Si Sol

Fa Mi Do Rè Fa Mi Sol Fa Mi, Rè Fa Mi Fa Mi

La Si Do Si Rè Do Do Do Si Do Do La . .

Fa Sol Mi Sol La Sol La Sol Sol Fa Sol Fa . .

Rè Sol La Sol Fa Mi Fa Do Sol La Do Rè . .

Mi Sol Fa Mi Mi Mi Rê Fa Mi Fa Mi Rê Do, Mi Rê

Do Rê Rê Do Do Do Si Do Do La Do Si

La Sol Sol Sol Sol Sol Sol Fa Sol Fa Mi Sol

La Si Si Do Do Sol Sol La Do Rê La Sol

p

Fa Mi Mi Sol Lè Sol Fa Mi Do Rê Mi Fa Mi Lè Sol Fa Mi

Do . . Do Do . . . Do Do Do Do Do Do

La Sol Sol Sol Fa Lè Sol Mi Fa Sol Lè Sol Fa . . . Sol

Fa Do Do Mi Fa Fa Do Do Do Do Do Do . . . Do

very softly *pp*

♩ = 72. Sol Sol Mi La Sol Fa Mi Rê Fa Mi Fa

Do Do Si Rê

Mi Mi Fa . . . So - - l La

Do Do Fa La Do Sol Rê

mf

Համենայնի:
Hamienaini.
p. 582.

Sol Fa Mi Fa Rè Mi Do Do Do Mi Rè Do Si Do Do

... Do La Sol La Sol Sol Sol

pp very softly - - -

Sol So - - l La Mi Sol Fa Mi Rè Mi

Si Do La La Mi Fa Sol Sol Do

Sol Sol Mi La Sol Fa Mi Rè Fa Mi Fa Sol Fa Mi Fa Rè Mi

Do Do Si Rè ... Rè Do

mf

Mi Mi Fa... So - l La So - - - l

Do Do Fa La Do Sol Rè Si Do

Do Do Do Mi Rè Do Si Do Do Sol Sol Do Si La Sol La Sol Fa Mi Rè

Do La Sol La Sol Sol Sol Mi Mi Do Si La ...

pp very softly *mf*

La Fa Sol Fa Mi Rè Mi Sol Sol Fa ... Mi Fa

Fa Fa Mi Fa Sol Sol Do Do Do Do Fa Fa

Do Sol Fa La Sol Fa Mi Rê Mi Do Do Do Do Mi Rê Do Si Rê

Do Do Do . . . Si La La La Sol Do Si So - - l

pp very softly

Sol Mi . Fa La Rê La Mi Fa So - - - l Sol Fa

Mi Do Fa . . Sol La La Fa Mi Do Sol Mi Rê

Do Mi La Sol Fa Mi Mi Rê Do Rê Mè Rê Do Si Do

Do Do Rê Do . . Do Si Do . . La So - - l

softer

Sol La Mi Rê Fa Sol So - l Mi Fa Fis Rê Mi

Mi La Si La Do So - l Do

U. a. u. g. l. pⁿ
S₅ pⁿ
 Arachi kuo
 Tär.
 p. 585.

♩ = 63.

Sol Mi La Sol La Sol Fa Mi • Mi Fa Mi Do

Sol Do Do Do Si Do .

very softly throughout, very smoothly

Sol Sol Fa Sol Fa La La La

Sol Do Fa Mi Fa La La . .

Sol Fa Sol Fa Mi Mi Rê Do Fa Mi Mi Fa Sol Mi Sol Fa Mi Rê

Do Si Do Do Si Do Do Do Rê Si Do . . .
So - - l Sol Mi La Sol Sol La Sol Sol La . . .
Mi Sol Do Do Sol La Fa Do Do Si Mi La . . .

Mi Fa Mi Fa Mi Rê Mi Mi Fa Sol Mi Sol Fa Mi Rê Mi Mi Rê

Si Rê Mi La . . . Si Do . . . Do Do Rê Si Do Do
Sol La Sa La . . . Sol Sol So - - l Sol
Mi Rê Do . . . Si La . . . Mi Do Si Sol Do Do

Do Fa Mi Mi Fa Sol Mi La Sol Fa Mi Mi Sol Fa Mi Rê Fa

La Do Do Si Do Do . . . Rê Do Do Si La . . .
La . . . Sol So - l La . . . Rê So - l So - l La . . .
Fa . . . Do Sol Mi La Fa Si Do Do Sol Rê . . .

pp very soft

Mi Sol Fa La Sol Fa Mi Rê Mi Fa Sol Mi Sol Fa Sol Fa Mi

Do Rê Rê Do Rê Do Di Rê

La Sol So - - l La Sol La

La Si Si Do Fa Mi La Rê

Mi Sol Mi La Sol Fa Mi Rê Mi Do So-l Fa Mi Rê Fa

Di Mi Si Rê Si La . . . Si La Sol Do . . .

softly smoothly *pp*

La Si Sol Fis Sol La Fa Mi Mi Rê La Sol Fa La

La Mi Mi Rê Sol Rê Fa Sa La Si Do . . .

Mi Mi Fa Sol Mi La Sol Fa Mi Rê Mi Do Fa

. . . Do Si Si Do Rê Re La . . Si Do La

a little louder *softly*

Sol Sol Sol Sol Mi Sol La Sol Fa Sa La La

. . . Do Mi Mi La Si Rê Rê . Si La Rê

Fa La Sol Fa Mi Rê Fa Mi Rê Do Si Do Rê Mè Rê Do Si Do

Rê Mi Rê Do Si La Rê Si Sol Sol La So - l

soft smooth *pp*

La Rê Fa Sol La Sol Mi Fa Fis Rê Mi

Rê Do Si La Sol Fa Sol Do Do

$\text{♩} = 66.$ Sol Sol La Sol Fa Mi Mi Fa Sol Mi

Հողի Աստուծոյ:

Huoki
Asthutsuo.
p. 589.

p

Sol Do Do Rê Si

Sol Mi Fa Sol So - l Sol Sol

Sol Do Fa Do Do Si Mi

Sol Fa Mi Rê Mi Sol La Sol Fa Mi Mi Fa Sol Mi Fa Mi

Do Si Do Do Rê Do . .

La Sol Sol Fa La Sol Sol Sol So -

La Mi Mi Fa Do Do Si Do

Re Mi Fa Sol Mi Sol Fa Sol Fa Mi Mi Re Do Fa

Si Do Do Si Do . . . Rè . . . Do Do La Do

-1 Sol Sol Sol La . . . La . . . Fa

Sol Do Do Mi La . . . Rè . . . La La Fa Fa

Mi Mi Fa Sol Sol Mi La Sol Si Sol La Sol Fa Mi Rè Fa Mi

Do Do . . . Do Do Si Do Do . . . Do

Sol La Sol Sol Fa Fis Sol Sol La Sol

Do La Mi Mi Fa Ri Mi Mi Fa Do

Sol Mi La Sol Fa Mi Rè Mi Fa Sol Mi Fa . . . Mi

Rè Do Rè . . . Do So - - 1 Do Rè Do

Rè Sol La . . . Rè Do . . . La La

Si Do Fa . . . La Si . . . Mi La Rè La

Sol Mi La Sol Fa Mi Rè Mi Do Sol Fa Mi Rè Fa Mi

Mi Si La Rè Do Si La Si La Rè Do . . Si Do
smoothly *softly* *very softly* - - - l
 Si Sol Mi Sol Do Sol La Sa La Sol So - - - l
 Mi Mi Do Si La Sol Fa Mi La Si Do Sol Do

Sol Sol Mi La Sol Fa Mi Rè Mi Do Fa

Si Si Mi Di Rè La . . Si La Do
 Sol Sol Si La La Sol Fa Sol Mi Fa
 Mi Mi Sol La Rè Rè . . Sol La La

Fa Sol Fa Mi Rè Fa Mi Rè Do Si Do Rè Mè Rè Do Si Do

Rè Rè Do La Si Sol So - l La So - l
 La La La Fa Sol Mi Fa . . Fis Rè Mi
 Rè Rè La Rè Sol Do Do

ζωγρ αηρ:
Hair Mier.
p. 618.

$\text{♩} = 66.$

Do Fa Fa Rê Sol Mi Do Rê Mi Fa Rê Rê Mi
 Do La Rê Rê Do . . . Do . . . Si Si
 Do Fa La Fa So - l La Sol La Sol Sol
 Do Fa Rê Rê Mi Do Fa Do Fa Sol Sol

Fa Rê Sol Mi Do Mi Rê Rê Rê Mi Fa Sol Fa Mi
 Rê La Rê Do Do . . . Si Si Si Do Do
 La Fa Sol Sol La So - l Sol Sol Sol Fa La
 Rê Do Si Do Fa Do Sol Sol Sol Fa Mi Fa

Sol Mi Do Rê Mi Fa Rê Do Rê Mi Fa Sol Fa Mi Fa Sol Mi
 Do Si La . . . La Do Si . . . Do Do Si Do
 Sol Sol Mi Do Fa Sol Sol Sol La Sol Sol
 Rê Sol La . . . Rê Mi Fa Mi Fa Sol Do

Mi Sol Mi Rè Do Fa Mi Sol Rè Mi Fa Sol Rè Rè Mi

Do Mi La La Do . . . Rè Do Si La . . .
soft *poco rit.* *a tempo*
 La Sol La Mi Do La Mi La Sol La Sol Sol Fa . . .

La Mi Fa La La Mi Fa Fa Mi Sol Rè . .

Fa Rè Mi Fa Sol Fa Mi Sol Mi Do Mi Rè Rè Rè

Re La Do Do Do Do . . . Si Do . . . Si Si Si
pp
 La Fa La Sè La Sol Mi Sol Mi So - l Sol Sol

Rè Rè La Mi Fa Do . . . Sol La So - l Sol Sol

Rè Mi Fa Rè Rè Sol Fa Sol Mi . . . Do Rè Mi Do Rè

Si La Si Do Rè Do . . . La Do Sol
slower, very softly
 Sol Fa Sol Sol Sol So - l Fa Sol Mi

Sol Rè Sol Mi Si Do . . . Fa Do Do

Mi Do Mi Mi Do Sol Sol Mi La Sol Fa Mi Rè Do Fa Fa La

Do La Si La Rè Do Do Do Si Do La Do
poco cresc. *softer*
 La Mi Mi Mi Sol Sol Mi Do La Sol Mi Fa La

La La Sa La Si Do Mi Fa Sol La Rè Do

Sol Mi Fa Rè Mi Do Do Rè Mi La Si Do Do Sol Mi Mi

Rè Do Do Do Sè La La Si Mi Sis. . La Si Do.
a tempo
 Rè Sol Fa Fa Sol Mi Mi Sol Do Mi. . Mi Sol Sol
poco rit. *mf*

Si Sè La Sè Sol La La Sol La Mi. . La Sol Do

La Sol Fa Rè Do Do Rè Mi Fa Sol Fa Mi Rè Mi Fa Rè Rè

. . Si . . Do La . . Sol Do . . Rè . . Si
soft
 Fa Fa . . Mi Mi . . Do La . . Fa Sol
poco rit.

Fa Sol . . La La . . Mi Fa . . Rè . . Sol

E Minor

DO Rê Mè Fa Sol La Si DO Sè Lè Sol Fa Mè Rê DO

Fa Sol La Si

Rê Mi Fa Sol La Si DO

♩ = 68.

Ամէն:
Հայր
Իրկնաւոր:
Amen.
Hair
ierknawor.
p. 579.

p soft

Sol Sol Sol Lè Sol Ea Mè Mè Fa Sol Mè

Sè Sè Do Do Sè Do .

Mè Mè Mè Sol Lè Rè Mè

Mè Mè Do Lè Sol Do

Sol Fa Mè Rê Fa Mè Sol Lè Sol Fa Mè Mè Fa Sol Sol Lè Sol Fa

Sè . . . Mè Rè Do Do . . Si Do . . .

Lè . . Fa Rê Sol So - - - 1 Sol Fa Rè Mè . . .

Lè . . Sè Mè Do Si Do Do Lè Sol Do Lè . .

Mè Rè Mè Fa Sol Me Sol Fa Mè Mè . Rè Do Fa Mè

Sè Sè . . . Rè Do . . . Sè So - l Sè Sol

Sol Fa Rè Sè Sol Lè . . . Mè Mè . . Rè Mè

Mè Sè . . . Sol Do Lè . . . Sol Do . . Sè Mè

Mè Fa Sol Fa Lè Sol Sè Sol Sol Sol Mè Lè Sol Fa Mè Fa

Mè . . . Mè . . . Me Mè Do . . . Rè

Sol Lè Sè Lè Do Sè Mè Sè Sol Sol . . Mè . . Sol Sè

Mè . . . Mè Sol . . Do Do Do . . . Sè

Mè Sol Mè Lè Sol Fa Mè Rè Mè Fa Sol Mè Sol Fa Mè Rè Fa Mè

Mè Mè Do . . . Mè Sè . . Rè Do . . . Sè Rè Mè

Sè Sè Lè . . . Sè Fa Rè Sè Sol Lè . . . Sol

Sol Mè Lè . . . Sol Sè . . Sol Do Lè . . Sol Do

Sol Mè Lè Sol Fa Mè Rè Mè Do Sol Fa Mè Rè Fa

Mè Mè . . . Do Sè . . . Lè Sè Do Sè Rè
Sol Sol Do Sè *dim.* Lè Fa Mè . . . Mè *pp* Do Fa Sè .

Do Do Lè Mè Lè Sè Sol Lè Mè Lè Sè

Mè Sol Sol Mè Lè Sol Fa Mè Rè Mè Do Fa Le

Mè Mè Rè Do Do Do Do Sè . . . Lè Lè *p*
. . . Sol Sol Sol Fa Mè Lè Lè Fa Mè Mè Fa

Sol Do Si Do Fa Do Lè Fa Sè Sol Lè Fa

Sol Fa Mè Rè Fa Mè Rè Do Si Do Rè Mè Rè Do Si Do

Do Do Do Lè Sol Si Do Lè . . . So - - - l
Mè Lè Sol Fa Do Fa Mè Fa . . . Mè Rè Mè

Do Do Do Fa Sol Lè Fa . . . So - - - l Do

F Major.

DO Rê Mi Fa Sol La Si DO Si La Sol Fa Mi

Si La Sol Fa Mi Rê DO

$\text{♩} = 80.$ Rê Mi Fi Sol Fi Sol Fi La . Sol La Sol Fa Mi

Unimk.
p. 563.

dolce, sweetly

Rê Si Rê Si Do
Rê Sol Rê La Sol La Fi So - - - 1
Rê Sol Si Rê Si Rê So - - - 1 Do

Rê Mi Fi Sol La Sol Fa Mi Sol Fa Mi Rê Fa Mi Mi

Si Do Rê Fa Rê Rê Do Si Do . . . Do
Sol Sol La Sol Fa Sol La . . Sol Sol So - 1 La Sol Sol
Sol Do La Si Rê . . . La Si Si Do Sol Fa Do Do

♩ = 80. Rè Mi Fi Sol Fi Sol Fi La . Sol La Sol Fa

Արժան
և իրաւ.
Arjan
iev irav.
p. 564.

Rè Si Rè . . Rè . . . Si . . .
dolce, sweetly
Rè So - - l La Sol La Fi So - - -
Rè Sol Si Rè Si Rè . . So - - - l

Mi Sol Fa Mi Rè Fa Mi Mi
Do Rè Rè Do Si Do . . . Do
- l Sol Sol So - - - l La Sol Sol
Do Si Si Do So - l Fa Do Do

♩ = 63. Rè So - l La Sol Fa Mi Fa Mi Sol Fa La

Սրբ.
Սրբ.
Surp.
Surp.
p. 572.

Rè Rè . . Si Do . . .
mf Rè So - - - l Fa Sol Mi Fa . .
Rè Si . . . So - l Do . La Do Do La Fa

Sol La Sol Fa Mi Rè Fa Mi Rè Do Do Rè Mi Fa Sol Fa Mi La

Do Mi La La Rè Do

Mi Fa Mi Fa So - - - l Mi Mi Fa . . Rè Sol Fa

Do Fa Do La Do So - - - l La La Rè . . Si Do Fa

Sol Fa Mi Rè Mi Fa Rè Do Rè Mi Fa Sol La Sol Fi

Si La Di Rè Si Do La

Rè Rè Mi Fa La Sol Mi Fa Mi Rè

Sol Rè La Rè Sol Do Do

Sol Fa Mi Fa Sol Sol Do Rè Mi Fa Sol La Sol Fa Mi

Rè Rè Si Do Do La . . Rè Si Do

So - - - l Sol Mi Fa . . Rè Do

Si Si Rè Mi La Rè . . Si Sol La

Mi La Sol Fa Mi Rê Mi Do Sol Mi La Sol Fa Mi Rê

Do . . Si Do Si Do Rê Do . . Rê Si
cresc. *mf*

Mi Fa Rê Fa Sol Sol Mi Rê Sol La Rê Sol

La Fa Sol La Do Sol Do Si Do La Si Sol

Do Do Rê Mi Fa Sol Fa Mi La Sol Fa Mi Rê Mi La Rê

La La Mi Rê Rê Do Rê . . . Si
 Mi Mi La Sol . . . Fi Sol So - l La . . . Rê

La La . . . Mi La Si Si Do Fa . . . Sol

Rê Mi Fa Sol Sè La Sol Fi Sol Rê Mi Fa Sol

Si Do Mi Mi Rê . . Do Si Si Do Si
dolce *softly*

Sol Sol La Mi Sol La . . . Sol Sol Sol Sol

Sol Do Fa Do Di Rê . . . Sol Sol Do Sol

Mi Mi Fa Sol La Sol Fa Mi Mi Mi La Sol Fa Mi Re Mi Do

Do Do Do . . . Do Do . . . Do Si Do

p

Sol La So- - - l La Mi Fa Mi La Sol Fa Sol Mi

Do La Mi . . . La La Fa Do Fa Sol Do

Sol Mi Mi La Sol Fa Mi Rê Do Fa Mi Sol Fa Mi Rê Mi Fa Rê

Do Do Si . . . Do Do . . . Do . . . Si Do . . . Si

poco rit.

So - l Mi Fi So - l Fa Mi La Sol Do So - l Sol La Sol

Mi La Rê So - - - l La La Mi La Do Sol Do Fa Sol

$\text{♩} = 63.$ Do Mi Rê Mi Rê Do Si La Do Si La

Do . . . Si So - - - l Mi

ppp very soft and solemn

Do So - - - l Do

Do . . . Sol Do Mi . . . La

Ամեն.
Amen.
p. 577.

Sol Sol Fa Si Do Rè Mi Do Mi Rè , Fa Do Rè Mi

Sol So - - - - l La Do Si Do So - l
dim.
 Mi . . . Rè Do Mi Sol Sol Sol Mi . . .

Mi Do . . . Si Do La Mi Sol Do

Fa Mi Fa Sol La Sol Fa Mi Rè Mi Do Si Do

Do So - l Do So - - - - l
pp rit.
 Do Sol La Sol Fa Sol La So - - - - l Mi Rè Mi
slower, softer

La Do Fa Mi Fa Mi Fa Do . . . So - l Do

$\text{♩} = 72.$ Do Do Rè Mi Fa Sol Sol Fa Mi Rè Fa Mi Rè Do

Do So - - - - l Do Do Do La Si Do
p espress.
 Do Mi . . . Rè Mi La Sol La Sol Fa Mi

Do Do . . . Si Do Do Do Fa Sol Do

ppmf:
 Lūtsak.
 (ordinary)
 p. 727.

Do Rè Mi Sol La Sol Mi Fa Rè Mi Do Sol Mi La Sol
 Do Do Do Rè Rè Re Do Re Si La Do Do Do Rè
 Mi Fa Sol Sol Re Si La La Sol Mi Sol Sol La Rè
 Do Do Do Si Fi Sol La Rè Sol La Mi Do La Si

Mi Fa Mi Rè Do Rè Mi Do Sol Sol Sol Do Do Do Mi Rè
 Do Do Do Si Do. . . La Sol Sol Sol La La La Si La
 Sol La Sol Fa Mi Sol Fa Mi Rè Rè Mi Mi Mi Sol La
 Do Do Sol Sol La Mi Fa Do Si Si La La La Sol Fa

Do Do Do Mi Mi Mi Sol Mi Mi Rè Fa Mi Rè Do
 Do Do Do Si Si Do Rè Do Do Si Do Do Si La
 Sol Sol Sol Sol Sol Mi Rè Sol Sol Sol La So - l Mi
 Mi Mi Mi Sol Sol La Si Do Sol Sol Fa Do Sol La

Sol Mi Sol Fa Mi Mi Rê Do Fa Mi Sol Fa Mi Rê Mi Fa Rê

Do Do Rê Do Si Si La Do Do Rê Do Si Do Si

mf Sol Sol Rê Fa Sol Sol La Sol Fa Sol Rê Fa Sol So-l La Sol

Mi Mi Si La Sol Sol Fa Mi La Do Si La Do Sol Do Fa Sol

G Major.

Si La Sol Fa Mi Rê DO

DO Rê Mi Fa Sol La Si DO

Rê Mi Fa Sol La Si

Stp
αληθινά:
 Tar
 woghormia.
 p. 674.

♩ = 63. Fa Fa . Mi Rê Do Rê Mi Do Rê Mi

Fa Si Do La La Si Do Do . . .

very soft with great feeling

Fa Rê Do Fa Mi So - - l La . . .

Fa Sol La Fa La Sol Do La . . .

Fa Mi Rê Fa So-l Fa Mi Rê Fa Fa . Mi Rê Do Rê

La La La Do . . La Si Si . . La . .
softer
 Fa Fa Rê Do . . Rê Rê Sol Fa Mi . .
p

Rê Rê Rê Mi . . Fa Sol Sol Sis La

Mi Do Rê Mi Fa Fa Mi Fa So-l Fa Mi Rê Fa Mi Rê

La . . Fa Fa La So - - l So - -
softer
 Mi . . Do Do Rê Rê . . . Rê . . .
a little louder

Do Do . . La La Rê Si . . . Si . . .

Do Do Rê Sol Fa Mi Rê Mi . Rê Do Si Rê Do

- l La . . La . . . La . . . Sol Si *pp*
 Do
 Mi Mi . . Rê . . . Mi Fa Mi *very soft*

Do La . . Rê . . . La Rê . . . So - l Do

Fa Fa . Mi Rè Do Rè Mi Do Rè Mi Fa Mi Rè Fa So-l Fa Mi Rè

Si Si Do La La Si Do Do . . La La La Do . . La
very soft
 Rè Rè Do Fa Mi So - l La Fa Fa Rè Do . . Rè

p. 676. Sol Sol La Fa La Sol Do La Rè Rè Rè Mi Fa

Fa Fa . Mi Rè Do Rè Mi Do Rè Mi Fa Fa Mi Fa Fa . Mi Rè Rè

Si Si Do La Sol La Sol So - l Fa Fa La La . . Si
very soft
 Rè Rè Do Fa Do Fa Sol Mi . . Do Do Rè Rè . . Rè

Sol Sol La Fa Mi Fa Do Do . . La La Rè Rè Sol

$\text{♩} = 88.$
Reciting Do Fa Fa Rè Mi Mi . . Do Rè Mi

Ummi. ad
sfzp:
 Astwais
 mier.
 p. 726.

Do La Do Si Do Do . . Do Si Si
 Do Fa Fa Sol Sol La . . Sol Sol Sol
 Do Fa La Sol Do La . . Mi Sol Sol

Fa Fa [Singing.] Fa La Sol Sol Rè Mi Fa
♩ = 66.

La La Rè Do Do Sa Sa Sa La
poco rit.
 Fa Fa Fa Fa Mi Rè Sol Sol Fa
 Rè Rè Sa Fa Do Sol Sol Do Fa

G Minor.

Sè Lè Sol Fa Mè Rè DO
 DO Rè Mè Fa Sol La Si DO Sè Lè Sol Fa Mè Rè DO
 Rè Mè Fa Sol Lè

♩ = 66. Do Rè Mè Fa Sol Fa Mè Rè Fa Mè Do *

pp
 Do Lè . . . So - - - l Lè
 Do Fa . . . Do . . . Si . . . Do Mè
 Do Fa . . . Mè . . . Sol . . . Do Lè

Uтiуb Ūp:
 Miain Surp.
 p. 624.

* Only breathe if absolutely necessary.

Fa Mè Rè Do Si Do Do Rè Mè Fa Sol Fa Mè Rè Fa Mè Do

Lè . . . So - - i Sol Sè Lè

pp very soft

Fa . . . Mè Rè Mè Mè Fa Rè Mè . . . Fa Rè Mè

Fa . . . So - i Do Do Sè . . . Mè . . . Sè . Sol Lè

Fa Mè Rè Do Si Do Do Sol Fa Mè Fa Fa Do Fa

Lè . . . So - - i Lè Sè . . . So - i Sè Do Do

very soft *mf* *cresc.*

Fa . . . Rè . . . Do Mè Mè Rè Mè . . . Rè Fa Lè

Fa . . . So - i Mè Lè Mè Sè Mè . . . Sè Lè Fa

Mè Fa Mè Fa Mè Sol Fa Sol Fa Mè Rè Do Rè Mè Fa Rè Fa Mè Rè

Do Do Fa Sè Do Do Si . . . Do Sè

f *ten. ?*

Sol Fa Sol Rè Mè Do Do Rè . . . Mè Do Do . . . Fa . . .

Do Lè Do Sè Sol Mè Lè So - - i Do . . . La . . . Sè . . .

Fa Mè Rè Mè Rè Mè Fa Sol Fa Mè Rè Do Fa Mè Rè Do Si Do

Sè . . . Lè Lè . . . So - 1
very soft Rè Sol Fa Mè Fa Rè Mè . . . Fa . . . Mè Rè Mè
softer - - slower -

Sè . . . Sol Sè . . . Mè So - - 1 Lè Fa . . . So - 1 Do

$\text{♩} = 66.$ Do Do Rè Do Rè Mè Rè Do Si Do *

Do So - - - - - 1
very softly Do Mè Rè Sol Mè Fa Mè

Do Do . . . Si Do So - 1 Do

Ամէն:
 Հայր Մը:
 Amen.
 Hair Surp.
 p. 629.

Do Rè Mè Fa Sol Fa Mè Rè Mè Do Fa Mè Rè Do Si Do

So - 1 Sè . . . Lè Lè . . . So - - 1
p Mè Do Rè Mè Fa Sè Mè Fa . . . Mè Rè Do
pp very soft

Do Sè Mè Sè Sol Lè Fa . . . So - 1 Mè

* Count two beats for pause.

Fa Sol Mè Rè Do Do Rè Mè Fa Sol Fa Mè Rè Fa Mè Do

Sol Sè Lè Lè . . . So - - l Sè . Sol Lè
Mè . . . Mè . . . Fa Rè Mè . . .

Do Sol Lè Lè . . . Mè . . Sè . Do Lè

Fa Mè Rè Do Si Do Fa Rè Mè Do Do Rè Mè Fa

Lè . . . So - - l Mè Lè So - - l Sol Do .
Fa . . . Mè Rè Do *pp* Do Si Do Mè Mè Lè

Fa . . . So - - l Lè Fa Sol Do . . Do . . .

Sol Fa Mè Rè Fa Mè Do Fa Mè Rè Do Si Do Fa Mè Rè

Si Do . . . Lè . . . So - - l Do Do Si
Mè So - - l Mè *pp very soft* Fa . . . Mè Rè Mè *mf* Fa Sol Fa

Fa . . . So - - l Do Lè Do Sol

Do Rê Mè Fa Sol Fa Me Fa Fa Rê Mè Fa Fa Do Fa Mè

Do Lè . . Sol Sè . . Sè . . . Sè Sol Do . . *cresc.*
Mè Fa . . Sè . . Rê Rê Fa So - l Rê Mè Fa So -

Lè Fa . . Mè Sol Sè Sè . . Sè . . Sè Do Lè Do

Sol Fa Sol Fa Mè Rê Do Rê Mè Fa Rê Fa Mè Rê Fa Mè Rê Mè Fa

Sè Do Si . . Do . . . Sè Sè . . .
- l Lè Rê . . Mè . . Do Fa . . Rê Mè Fa Rê
smoothly

Mè Lè Sol . . . Do . . La . . . Sè Sè Sol Sè . .

Sol Fa Mè Rê Do Mè Rê Do Si Rê Do Do Rê

poco rit.
Lè So - - l Fa Mè So -
Mè . . . Do . . Fa Si Do Mè

Mè Sol Lè Mè . . . So - l Do Do

Sè Sè Fa Mè Sol Mè Fa Rè Mè Fa Fa Do Fa Fa Mè

1 Lè Sol Sè Sè . . Sè . . Sè So - 1 Do Do .
mf
 Rè Fa Rè Sè Mè Rè Fa Mè . . Rè So - 1 Fa Sol

Sol Rè Mè Mè Sè . . So - 1 Sè Mè . . Lè Do

Fa Mè Sol Fa Sol Fa Mè Rè Do Rè Mè Fa Rè Fa Mè Rè Fa

. . . Si Do Si . . . Do . . . La . . . Sè Sè
pp
 Lè So - 1 Do Rè . . . Mè Do . . . Fa Fa . . . Rè

Fa Do Sol Lè So - - 1 Do . . Fa . . . Sè Sè

Mè Rè Mè Fa Sol Fa Mè Rè Do Fa Mè Rè Do Sè Rè Do

. . . Do So - - 1 Fa . . . Sè La
 Mè Fa Fa Rè . . . Mè Do . . . Rè Fa . . .

Sol Sè La Si . . . Do La . . . Sè . . Fa

ԵՒ ԵՒՍ
EXHORTATION No. 1.

Page 466.

♩ = 66.
Սարկաւագք: Եւ ևս խաղաղութեան ըզ - Տէր աղաչես - ցուք:

mf *poco rit.*

Acolytes. Iev ievūs kha-gha-ghu-thian ūz - Tār a-ghachies - tsuk.

♩ = 66. Գւիրք: Տէ՛ր ո - ղոր - միւս: . . .

pp
softly, smoothly

Choristers. Tā-r wo-ghor - mia. . . .

♩ = 66.
Սարկ: Վասն խաղաղութեան ա - մե - նայն աշխարհի. և հաստատու -

mf

Acol. Vas'n kha-gha-ghu-thian a-mie-nain ashkhar-hi, iev has-tha-thu-

- թեան սր - բոյ ի - կե - ղե - ցւոյ. ըզ - Տէր աղաչես - ցուք:

poco rit.

-thian sūr - puo Ie - kie-ghie-tsuo ūz - Tār a - gha-chies - tsuk.

* No pause between this note and response of Choristers.

Դպ: Տէ՛ր ն - զոր - մե՛ս: . . .

softly, smoothly

Chor. Tä-r wo-ghor - mia. . . .

Սարկ: Վասն ա - մե-նայն սուրբ և ուղ-ղա - փառ և -

Acol. Vas'n a - mie-nain surp iev ugh-gha-p'har ie -

- սիս - ևո - սո - սաց. ըզ - Տէր ա - զա - չիս - ցուք:

poco rit.

pis - kuo-puo-sats, ūz - Tä'r a - gha-chies - tsuk.

Դպ: Տէ՛ր ն - զոր - մե՛ս: . . .

softly smoothly

Chor. Tä-r wo-ghor - mia. . . .

Սարկ: Վասն հայ - րա - պե - տին մե - լոյ Տիարն [այս անուն:

Acol. Vas'n hai - ra - pie - thin mie - ruo Thiarn [N. N.

] սր - քաղ - նա - դոյն Վա - քու - ղի - կո - սի* կե - նաց կ

] sūr - paz - na - kuin Ca - thu - ghi - kuo - si kie - nats iev

փր - կու թեան հո - գւոյ նո - ըին. ըզ - Տէր ա - դա - չես - ցուք:

phur - ku - thian huo - kuo nuo - rin, üz - Tär a - ghachies - tsuk.

Դպ: Տէ - ր ո - ղոր - մեան: . . .

Chor. Tă - r wo - ghor - mia. . . .

* See p. 467.

Սարկ: Վասն վար - դա - պե - տաց, քա - հա - նա -

Acol. Vas'n var - tha - pie - thats, ka - ha - na -

- յից, սար-կա-ւա - զաց, դպ - րաց. և ա - մենայն ուխ -

-its, sar - ka - va - kats tūp-rats, iev a - mie-nain ukh -

- տի մանկանց ե - կե - ղե-ցւոյ. ըզ - Տէր ա - ղա - չես - ցուք:

-thi mankants ie - kie-ghetswuo, ūz - Tär a - gha-chies - tsuk.

Դպ: Տէ-ր ո - ղոր - մե՛ն: . . .

soft, smooth

Chor. Tä-r wo-ghor - mia . . .

Սարկ: Վասն բարեպաշտ թագաւորաց և Աստուածաւէր իշխա-

Acol. Vas'n pa-rie-pasht tha-ka-wo-rats iev Astwats-a - sär ishkha-

-նաց զօրաւորաց, և զօրաց նոցին ըզ-Տէր աղաչեսցուք:

-nats, zo-ra-va - rats, iev zo-rats nuo-tsin üz - Tär aghachies-tsuk.

Դպ: Տէ՛ր ո - ղոր - մե՛ն: . . .

Chor. Tä - r wo-ghor - mia

Սարկ: Վասն հոգևոցն հանգուցի - լոց որք ճշ - մարիտ և ու -

Acol. Vas'n huo-kuotn han - ku-tsie - luots, woork chüşma-rith iev u -

-ղիղ հաւատով ՚ի Քրիստոս նընջեցին. ըզ-Տէր աղաչեսցուք:

-ghigh ha-vathuov i Christos nunchietsin, üz-Tär a-ghachies-tsuk.

Դու: Յի - չես Տէ - ր և ո - ղոր - մեմ: . . .

Chor. Hi-shia Tä - r iev wo-ghor - mia . . .

Սարկ: Եւ ևս մի-ա-բան վասն ճշ-մարիտ և սուրբ հաւա-

Acol. Iev ievs mi-a-pan vas'n chüshma-rith iev surp ha-va-

-տոյս մե - րոյ. ըզ - Տէր ա - ղա - չես - ցուք:

-thuis mie - ruo, üz - Tär a - gha-chies - tsuk.

Դս: Տէ-ր ո - զոր - մեա: . . .

soft, smooth

Chor. Tä - r wo - ghor - mia . . .

Սարկ: Զան-ձի-նրս մեր և ըզ-մի-մեանս Տիարն Աս-տու-

Acol. Zan - tsi - nus mier iev ū - mi - mian's Thiar'n As - thu -

- ծոյ ա - մե - նա - կա - լին յանձն ա - բաս - ցուք:

slower

- tsuo a - mie - na - ka - lin hans'n a - ras - tsuk.

Դս: Քեզ Տիարնրդ յա - նձն ե - ղի - ցու - - ք:

p soft

Chor. Kiez Thiar - nŭth ha - ns'n ie - ghi - tsu - - k.

Սարկ: Ո - ղրր - մեայ մեղ Տէր Աստուած մեր ըստ մե - ծի ո - ղրր -

Acol. Wo-ghor-miats miez Tär Ast-wats mier, usth mie-tsi wo-ghor-

-մութեան ըստ աստ-ցուք ամե-նե-քեան մի-ա-բա-նու-թեամբ:

-muthian khum, a-sas-tsuk amienie-kian mi-a-pa-nu-thiamp.

♩ = 60.
Դպ: Տէր ողոր-մեայ. Տէր ողոր-մեայ. Տէր ո - ղր - մեայ:

Chor. Tär woghormia, Tär woghormia, Tär wo-gho-r-mia.

♩ = 76. Սարկ: Օրհ - նիս և այլն. էջ 472.

Acol. Orh - nia etc. See p. 472.

* No pause before Choristers' response.

ԵՒ ԵՒՍ
EXHORTATION No. 2.

Page 492.

♩ = 66.

Սարկ: Եւ և ս խաղաղու-թեան ըզ - Տէր աղա-չես - ցուք:

Acol. Iev ievūs khagha-ghu - thian ūz - Tär a - gha-chies - tsuk.

♩ = 66.

Դպ: Տէր ո - զոր - մեան: . . .

Chor. Tär wo-ghor - mia . . .

* ♩ = 84.

Սարկ: Եւ ևս հաւա - տով աղա-չես - ցուք և խնդ - րես -

Acol. Iev ievs ha - va - thov a - gha-chies - tsuk iev khün-tries -

-ցուք ի Տեառնէ Աստու - ծոյ, և ի փրկ - չէն մեր - մէ Յի - սու -

-tsuk i Thiar-nä As-thu-tsuo, iev i phürkchän miermä Hi-su -

* Acolytes' versicles, from this one onwards, ♩ = 84. Ending of last one, ♩ = 60. Responses ♩ = 66; the last one of all, 60.

-սէ Քրիստոս-սէ ի ժամուս պաշտա-ման և ա-ղօ-թից:

*rit. p.
singing, softer*

-sä Christo - sä i ja - mus pashta - man iev a - gho - thits.

Զի ար - ժա - նի ըն - դու - նե - լու - թեան ա - րա -

Zi ar - ja - ni ün - thu - nie - lu - thian a - ras -

-ցի լու - լի - ցէ Տէր ձայ - նի ա - դա - շա - նաց մե - րոց:

*rit.
singing*

-tsä lü - vi - tsä Tär tsai - ni a - gha - cha - nats mie - ruots.

Ընկալ - ցի զինդրրուածս սր - տից մերոց. թող - ցէ գյանցանըս

Unkal - tsi zkünthürvats's sürthits mieruots thoughtsä zhantsanüs

* These litanies cannot be written down in regular time.

մեր ողորմես - ցի ի վերայ մեր: Ա - դօժք մեր և խն - դր -

*rit.
singing*

mier, wo-ghormies-tsi i vie-ra mier. A-ghotk mier iev künthür-

-ուածք յա - մե - նայն ծամ՝ մբա - ցեն ա - ռա - ջի մե -

-vatsk ha - mie-nain jam müth - tsien a - ra - chi mie -

- ծի Տէ - րու - Թեան նո - րա: Եւ նա տա - ցէ

rit.

-tsi Tä - ru - thian nu - ra. Iev na - tha - tsä -

մեզ մի - ա - բան մի - ով հա - լա - տով ար - դա - րոս -

miez mi - a - pan mi - ov ha - va - thov ar - tha - ru -

- Թեան վաս-տա-կիլ ի զոր-ժրս բա-րիս.

poco rit.

-thian vas - tha - kil i kuor - tsüs pa - ris.

Զի զո-ղոր-մութեան բզ-ճնորհան իւր-ա-բասցէ ի վե-րայ մեր.

Zi zo-ghor-mu-thian üz-shnurs'n iur, a-ras-tsä i vie-ra mier,

Տէրն ա-մե-նա-կալ. կե-ցու-ցէ և ո-ղոր-մես - ցի:

p. poco rit.

Tär'n a-mie-na - kal kie-tsus - tsä iev wo-ghormies tsi.

Դու: Կե-ցի . . . Տէ- - - ր:

Chor. Kie - tsuo . . . Tä - - - r.

* This has the same effect as the barring on p.495.

Սարկ: Ըղ-ժամ սուրբ պա-տա-րա - զիս և գա-ռա - ջի-կայ

Accl. Ūz - jam surp pa - tha - ra - kis iev za - ra - chi - ka

օրս խա-ղա-ղու-թեամբ ան-ցու-ցա - նել հա - ւա -

or's kha - gha - ghu - thiamp an - tsu - tsa - niel ha - va -

-տով ի Տիար - նէ խն - դրես - ցուք:

poco rit. più p.

-thuov i Thiar - nä khün - tries - tsuk.

Դու: Շնո - ր - հիւ Տէ' - - - ր:

Chor. Shno - r - hia Tä - - - - r.

Սարկ: Ըղ - հրեշ - տակ խա - դա - դու - թեան պա - հա -

Acol. Uz - hriesh - thak kha - gha - ghu - thian pa - ha -

- պան ան - ձանց մե - րոց. ի Տեառ - նէ խն - դրես - ցուք:

- pan - an tsants mie - ruots, i Thiar - nä khüntries - tsuk.

Դու: Շնո - ր - հան . . . Տէ - - - ր:

Chor. Shno - r - hia . . . Tä - - - r.

Սարկ: Զքա - ւու - թիւն և ըղ - թո - դու - թիւն յան - ցա -

Acol. Zka - vu - thiun iev ũz - thuo - ghu - thiun han - tsa -

-նաց մե - րոց. 'ի Տեառ - նէ խն - դրես - ցուք:

poco rit.

-nats mie - ruots, i Thiar - nä khün - tries - tsuk.

Դպ: Շնո - ր - հիւ Տէ - ր - ր:

Chor. Shno - r - hia Tä - - - - r.

Մարդ: Ազ - սր - բոյ խաչին մեծ և կա - րօղ զօ - բու - թիւն յօգնու -

3

Acol. Uz - sūr - puo - khachin miets iev ka - rogh zo - ru - thiun hoknu -

-թիւն ան - ձանց մե - րոց. 'ի Տեառ - նէ խնդրես - ցուք:

poco rit.

-thiun an - tsants mie - ruots, i Thiar - nä khüntries - tsuk.

Դու: Շնո - ր - հեւ Տէ' - - - - ր:

Chor. Shno - r - hia Tä - - - - r.

Սարկ: Եւ կս մի - ա - բան վանն ճշ - մա - ըխա կ

Acol. Iev ievs mi - a - pan vas'n chush-ma-rith iev

սուրբ հա-ւատոյս մի - րոյ ըզ - Տէր ա - դա - չես - ցուք:

surp ha-va-thuis mie-ruo üz - Tär a-ghachies - tsuk.

Դու: Տէր ս - դր - մեւ:

Chor. Tä - r wo-ghor - mia

Սարկ: Զան-ձի-նրս մեր և ըզ-մի-մեանս Տեառն Աստու-

Acol. Zan-tsi-nūs mier iev ūz-mi-mians Thiarn As-thu-

-ծոյ ա-մե-նա-կա-լին յանձն ա-րաս-ցուք:

-tsuo a-mie-na-ka-lin hansn a-ras-tsuk.

Դու: Քեզ Տեառ-նրդ յանձն ե-ղի-ցու-ք:

Chor. Kiez Thiar-nūth-hansn ie-ghi-tsu-k.

Սարկ: Ո-ղոր-մեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ մե-ծի ո-ղոր-

Acol. Wo-ghor-miats miez Tär As-twats mier ūsth mie-tsi wo-ghor-

♩ = 60.

- մութեան քու մ. առաւ-ցու ք ա-մե-նե-քեան մի-ա-բանու-թեամբ:

poco rit.

- muthian khum, a-sas-tsuk a-mienie-kian mi-a-pa-nu-thiamp.

♩ = 60. Դու: Տէր ո - ղոր - մեւ. Տէր ո - ղոր - մեւ.

softly, smoothly

Chor. Tär wo - ghor - mia, Tär wo - ghor - mia,

Տէ - ր ո - ղոր - ւ - մեւ:

pp. rit.

Tä - r wo - gho - r - mia.

♩ = 76. Մարի: Օրհ - նեւ և այլն. էջ 499.

Acol. Orh - nia etc. p. 499.

* A slight accent.

** Remember that this is the first beat of the following bar. No pause between.

ԵՒ ԵՒՍ

EXHORTATION No. 3.

Page 550.

♩ = 60.

Սարկ: Եւ և ս խաղաղութեան ըզ - Տէր աղաչես - ցուք:

Acol. Iev ie-vūs kha-gha-ghu-thian ūz - Tār a-gha-chies - tsuk.

♩ = 66.

Դու: Տէր ողորմիւ:

Chor. Tār wo-ghor-mia.

♩ = 84.

Սարկ: Եւ ևս հաւատով և սրբութեամբ կացցուք յա -

Acol. Iev iev's ha-va - thov iev sūr-pu - thiamp kats-tsuk ha -

-ղօթս առաջի սրբոյ սեղանոյս Աստուծոյ ա - հիւ:

ghoths a - ra-chi sūr - puo sie-gha-nuis As-thu-tsuo a - hiv.

Մի խրղ - ճիւ և գայ-թակղու-թեամբ, մի նեն-գու-թեամբ,

Mi kugh-chiv iev kai-thakghu-thiamp, mi nien-ku-thiamp

խո-րամանկու թեամբ, մի պատ-րա - նօք և խա-բէ-ու թեամբ:

kuo-ra-manku-thiamp mi path-ra - nok iev kha-pä-u-thiamp.

Մի երկ-մը-տու-թեամբ և մի թե-րա - հա - ւա-տու թեամբ,

Mi ierk-mü-thu-thiamp iev mi-thie-ra - ha - va-thu-thiamp,

աղ ուղ - իղ վա - րուք. սարգ մը-տօք. մի - ա - միտ սը -

ail ugh - igh va - ruk, pars mü-thok, mi - a - mith sür -

-տիւ. կա-տա-րեալ հա-ւա - տով: Լը - ցեալ սի -

-thiv, ka - tha - rial ha - va - thuov. Lü - tsial si -

-րով, լի և ա-ռա-ւե-լեալ ա-մե-նայն գործովք բարու-թեան:

-ruov li iev a - ra - vie - lial a - mie - nain kuotsuovk pa - ru - thian.

Կաց-ցուք յա-ղօթս ա-ռա-ջի սր - բոյ սե-ղա - նոյս Աստու -

Kats - tsuk ha - ghoths a - ra - chi sūr - puo sie - gha - nuis As - thu -

-ծոյ. և գտ-ցուք գործութեան ըզ - շնորհս: Յաւուր յայտնու -

-tsuo, iev kũhtsuk zuo - ghormu - thian ũz - shnurhs. Ha - vur haithnu -

-թիան և ի միւսան-գամ զա-լըստեան Տեառն մե-րոյ և Փրկի-

-thian iev i miusan -kam ka-lüs -thian Thiar'n mie-ruo iev Phürk-

-չին Յի-սուսի Քրիստոս-սի, կեցուցէ և ո - ղոր-մես-ցի:

-chin Hi-su -si Christo -si, kietsus-tsä iev wo-ghormies-tsi. . . .

♩ = 76. Դպ: Կե-ցո՛ւ . Տէ - ր և ո - ղոր - մես:

Chor. Kie -tsuo Tä - r iev wo-gho - r - mia.

♩ = 76. Մարկ: Օրհ - նես: և այլն. էջ 553.

Acol. Orh - nia. . . . etc. p. 553.

INTONATION, RITUAL AND CEREMONIAL.

The clergy do not all intone after the same manner. But, with some experience of each individual priest's manner, and with the help of the choir-master, the choir should be able to overcome the difficulty they may experience in replying to the Celebrant in certain parts of the Liturgy, at the Amen on p. 604, for example. Ceremonial in the Liturgy is simplified for the choir by reason of their having to stand in one place throughout, but this is not the case in other services, during which there is a good deal of movement. From the commencement of the preparation for the services of Candlemas Eve, Palm Sunday Evening (if this service is sung by the choir), and Holy Week, the choir-master must constantly consult the clergy and obtain their assistance in order to arrive at a clear understanding of all that the choir may have to do, *i. e.*, where they will have to stand, which hymns are to be sung in the tribune and which in the choirs (see plan), which side commences first, whether "Mode" or "Side" stand in the north or the south choir, according to the rule for the year (see *Christmas and Easter Hymnbook* p. 137), and for the day, and which parts of the service should be said by the church clerks, if necessary. Unless all this is clearly understood and carefully rehearsed, and the choir well drilled in all their movements, unseemly confusion must inevitably result.

HOLY THURSDAY.

The services on Holy Thursday (see *Five Offices in Holy Week*) last nearly all day and most of the night. The choir should be present at the Liturgy (10. a. m.—noon), and at the Washing of Feet in the afternoon. The ritual for these offices is somewhat complicated, and the rubric insufficiently explicit, therefore the following directions are given for the guidance of choir-master and choir.

The Liturgy is shortened for the congregation, the Pro-Anaphora up to the Gospel being omitted, the Celebrant robing and proceeding with his office in the veiled sanctuary (see p. 153). Meanwhile the Office for the Sixth Hour is being sung and said outside the curtain (see p. 143), and the choir should be prepared to sing the Trisagion (pp. 61, 62) standing in the north or south choir according to the rule for "Mode" for the year (see pp. 138, 139, *Christmas and Easter Hymnbook*), followed by pp. 63, 64, and *Aisor Kanknietsav*, p. 157, with the *Evening* Antiphon. This hymn is sung antiphonally, the invariable mode for the *day* of Holy Thursday being Mode 6 (see p. 137, *Christmas and Easter Hymnbook*). At the Creed the curtain is withdrawn and the service proceeds as usual with the Hymn of Oblation proper for the day (see Calendar in Part I. of this book), up to the *Lord's Prayer*, before which a Homily is read by the Celebrant (p. 162, *Five Offices in Holy Week*). Several verses of the Communion Hymn (p. 715, *Melodies of the Liturgy*), may be required. For the *Kans*, p. 163, *Five Offices in Holy Week*. (This is put down in the rubric as the Communion Hymn.)

The ceremony of the Feet-Washing, in the afternoon, commences with a psalm, p. 122 (which could be chanted by the church clerks instead of the choir), followed by *Aisor Kanknietsav*, p. 157, which has been sung already in the morning before the Liturgy, but now must be sung in the north and south choir, as in the morning, but *without antiphon*. Prayers and lections follow, then the choir must move into the tribune (*athian*) and sing the preparation for the Gospel (p. 2 of *Five Offices*), which is now read, and followed by *Astvat's Miets*, p. 169, those who sing from the sanctuary during the Liturgy singing the versicles, and the trebles the responses. Pages 169, 170, 171, followed by the versicles *Iev ievüs*, 2nd line, page 180, to the end, will be sufficient, and must be followed immediately by the trebles singing two or three verses of each of the Hymns on pp. 183, 185, 187.

All this must be sung in the tribune, and then the singers return to the north and south choirs, the priests bless the oil and water for the feet-washing (pp. 189, 190), and then the choir begin the hymn *Vierat's Kogh'n*, p. 193, without antiphon, *Mode* and *Side* singing alternately until the feet-washing begins. If the priest who is to perform

this ceremony will retire into the vestry to robe while the others are blessing the oil and water, the choir may not find it necessary to sing many verses of *Vierat's Kogh'n*, as in this case up to the end of p. 199, or p. 200, will suffice. But this must be arranged beforehand with the clergy. The procession of those whose feet are to be washed, preceding the priest, must enter from the vestry, barefooted, with candles in their hands, walking solemnly in procession, two and two, one of each couple ascending to the sanctuary by the steps on the north, and the other by the steps on the south, and standing ranged in a semi-circle awaiting the priest, with the two who hold the candles for the reading of the Gospel. The entry and departure of this procession must be carefully rehearsed, so that all may know what to do, and that no unseemly confusion may detract from the solemnity of the ceremonial. The priest enters, fully robed, censens the congregation, and ascends to the sanctuary, and when the choir see that he is ready to gird himself with the towel and kneel down to commence the washing, then, and not until then, must the singing of *Vierat's Kogh'n* cease, and those to whose turn it may fall to sing next, must begin *Aisor Anchar*, the celebrated hymn, p. 213, which must be sung while the feet-washing is performed. This hymn must be sung very slowly, so that the choir may not complete all the twelve verses printed in the book before the priest finishes the washing. When the choir see that the priest is ready to read the Gospel, they cease singing *Aisor Anchar*, *Orthi* and the preparation for the Gospel are sung (p. 2), and the service ends with the Gospel, (without the final "Glory be to Thee," which is only sung in the Liturgy) *Kietsuo Tiv*, and a prayer (see pp. 109, 110).

From all of these detailed explanations it will be seen that this is by no means an easy service to conduct. Not only must everything be carefully rehearsed, but everything must be done after consultation with, and in conjunction with the clergy, so that no mistakes or confusion of any kind may occur. As it is not customary for an instrument to be played in church between Palm Sunday Morning and Easter Eve, the choir must be thoroughly capable, as indeed they should always be, of singing without any accompaniment, starting with the help of tuning-forks, or on a note softly given on the organ.

INSTRUMENTAL ACCOMPANIMENT.

Up to the year 1898, the singing in the Armenian Church in Calcutta had been performed by the church clerks (assisted by the clergy) and others, singing individually and by turns, as is the custom in Eastern Churches. In 1898 a choir was formed by me, of boys from the Armenian College in Calcutta, to sing the Sunday and some of the feast-day services from the books published by me, and trained by the help of a piano to sing without any accompaniment in church, but with the assistance of tuning-forks used by the head choir-boys to determine the pitch of the hymns.

In 1917—18, in consideration of the wishes of certain members of the congregation, permission was granted by Bishop Thorgom, then visiting the East, for an instrument to be used in church to accompany the services, and since then I have used a small organ during the services. As an accompaniment to the exhortations, and to some of the hymns, this has proved to be of some advantage, but every artist and true musician will understand that old ecclesiastical melodies, which came into being centuries before the invention of organs and pianos, are best rendered by what has been called the finest of all instruments—the human voice alone. Unaccompanied part singing, for the principal hymns, and for some of the responses, should, above all, be striven for. Stringed instruments would prove the most suitable of all accompaniments, but these would not be allowed in Armenian churches, on account of the material of which the strings are composed.

It is, to me, a matter of regret, but scarcely of wonder, that I have not been able to accomplish the publication in modern notation of the vast number of melodies of the daily services that I have written down from the singing of the late Rev. Father P. H. Jacob. It is my hope, however, that whatever I have been enabled to present in this form to the Church in this city, and to the Armenian Community in general, may continue to be of service for the glory of God, and for the good of His holy Church. Amen.

